Jaarstukken 2023

Recreatieschap Twiske-Waterland

recreatieschap twiske-waterland

Versie 4 april 2024

Inhoudsopgave

Samenvatting **3**

Jaarverslag **6**

Programmaverantwoording *12*

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting *14*

Programma 2. Beheer en onderhoud *20*

Programma 3. Toezicht en veiligheid *25*

Programma 4. Bestuur en ondersteuning *26*

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen *28*

Paragrafen *30*

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing *31*

B. Kapitaalgoederen *33*

C. Financiering *40*

D. Bedrijfsvoering en openbaarheid *43*

E. Grondbeleid *47*

F. Participanten *49*

Jaarrekening **52**

Overige gegevens **69**

Bijlagen **74**

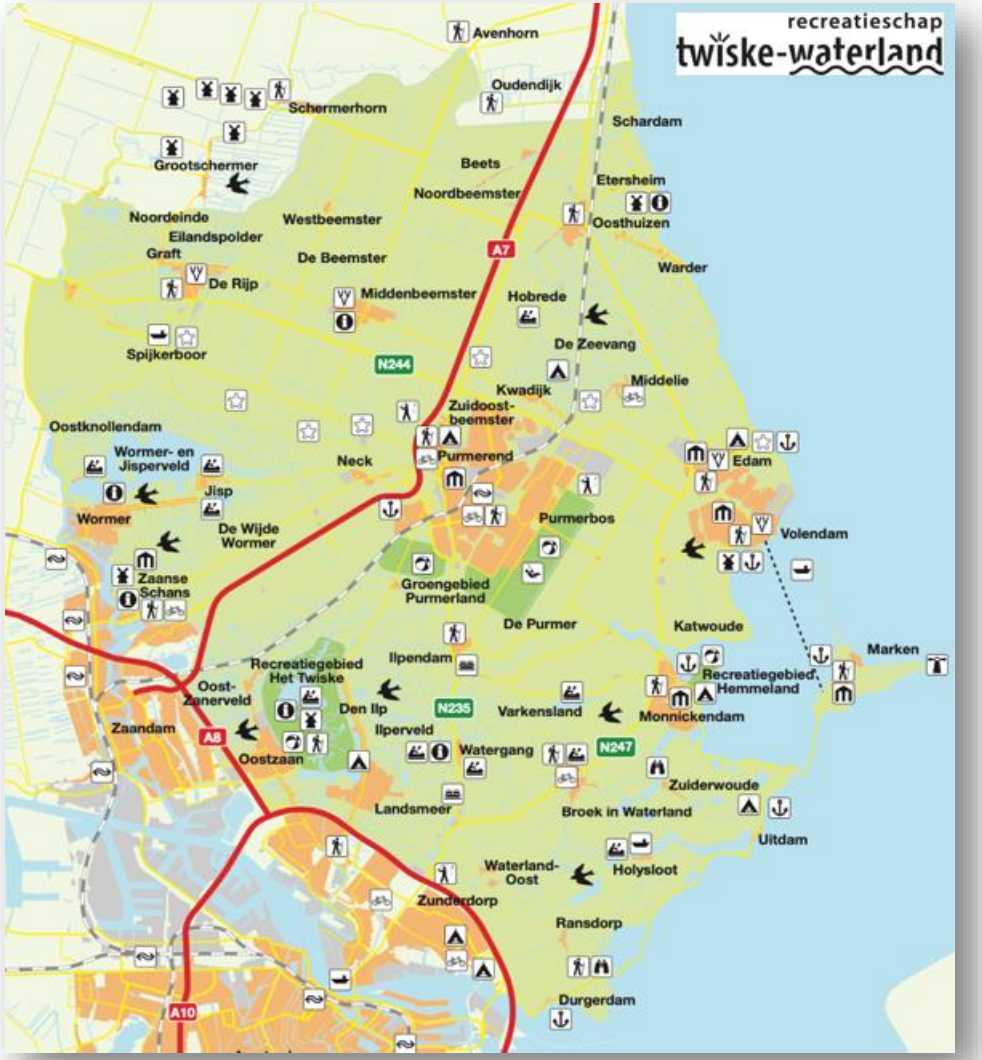

Samenvatting

Het werkgebied van het recreatieschap bestaat uit het grondgebied van de gemeenten Amsterdam (Landelijk Noord), Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad en het voormalige Graft de Rijp (nu gemeente Alkmaar). Deze gemeenten (met uitzondering van Alkmaar) nemen samen met Provincie Noord-Holland deel aan de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland. Het recreatieschap beheert en onderhoudt recreatieterreinen, natuurterreinen en recreatieve routes en objecten in haar werkgebied. Zij bekostigt haar activiteiten uit inkomsten van huren, pachten, evenementen (in voorkomende gevallen projectsubsidies) en bijdragen van de participanten. Recreatie Noord-Holland is de uitvoeringsorganisatie voor het recreatieschap.

Kerngegevens: 31.000 hectare werkgebied, waarvan 855 hectare beheergebied (Twiske en Purmerland). Binnen het werkgebied worden plm. 1200 km wandel-, fiets-, vaar- en ruiterroutes beheerd en onderhouden. De bezoekersaantallen tenderen naar een grote stijging waarvan de precieze getallen duidelijk worden gemaakt in de recreatiemonitor die in de zomerronde kenbaar wordt gemaakt

Bestuurlijke ontwikkelingen

In november is mevrouw Esther Rommel aangesloten bij het Algemeen Bestuur. Mevrouw Rommel vervangt mevrouw Zaal als de gedeputeerde voor de provincie.

Namens:
Amsterdam: mevrouw Yassmine el Ksaihi, tevens voorzitter
Edam-Volendam: de heer Dirk Dijkshoorn
Landsmeer: mevrouw Jacobien van Boeijen
Oostzaan: de heer Eelco Taams
Purmerend: de heer Mario Hegger
Waterland: de heer Ronald Wolters
Wormerland: de heer Jeroen Schalkwijk, tevens vicevoorzitter
Zaanstad: de heer Wessel Breunesse
Provincie: mevrouw Esther Rommel
Het dagelijks bestuur bestaat uit de vertegenwoordigers van de gemeenten: Amsterdam, Landsmeer, Waterland en Zaanstad.

Door een wetswijziging is vanaf 2023 het dagelijks bestuur van het recreatieschap verantwoordelijk voor het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betekent dat voortaan het dagelijks bestuur in de jaarstukken een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen. Dit gebeurt in de paragraaf Bedrijfsvoering. Samen met de externe accountant is een plan van aanpak opgesteld en in de eerste bestuursronde van 2023 heeft het bestuur het normenkader, de gewijzigde controleverordening en de gewijzigde verordening financieel beheer vastgesteld. Op basis van de uitgevoerde interne controle legt het dagelijks bestuur nu zelf verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties.

Wat heeft het gekost en opgeleverd?

De totale lasten van Twiske-Waterland waren het afgelopen jaar € 4.055.305. Hiervan is € 2.946.398 besteed aan het beheren en onderhouden van de schapsgebieden. Daarnaast is € 539.100 benut voor het ondersteunen van het bestuur. Dit is inclusief de kosten van het bestuursbureau. Verder is € 276.045 uitgegeven aan ontwikkeling en inrichting. Tenslotte hebben veiligheid en toezicht € 291.508 en algemene dekkingsmiddelen € 2.253 gekost.

De totale baten van Twiske-Waterland waren het afgelopen jaar € 4.026.508. Hiervan kwam € 2.697.443 uit de participantenbijdrage. Daarnaast bestond € 1.000.435 van de baten uit parkeeropbrengsten, evenementeninkomsten, rentebaten en huren en pachten. Tot slot kwam € 328.630 uit subsidies en (project)bijdragen.

Voorgesteld wordt om het resultaat van € 28.797 (negatief) te onttrekken aan de reserves.

Financieel resultaat

Het financiële resultaat is een stuk minder negatief dan vooraf begroot. De jaarrekening laat over 2023 een negatief resultaat zien van € 28.797, terwijl een negatief resultaat van € 309.955 was begroot. Het positieve verschil van € 281.158 wordt verklaard door:

- Lagere kosten incidentele projecten (€ 230.000 positief). Deze kosten schuiven grotendeels door naar 2024;
- Minder inzet RNH voor reguliere werkzaamheden (€ 26.000 positief);
- Hogere baten door rente (€ 175.000 positief);
- Hogere parkeeropbrengsten (€ 63.000 positief);
- Hogere opbrengsten hout, huur en pacht (€ 26.000 positief);
- Tegemoetkoming in de kosten groene boa's (€ 21.000 positief);
- Extra dotatie voorziening groot onderhoud i.v.m. 4 bruggen de Vennen (€ 260.000 negatief).

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil
Lasten	4.055.305	4.034.593	20.711
Baten	4.026.508	3.724.638	301.870
Saldo	**-28.797**	**-309.955**	**281.158**

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. Voor 2023 was de index 5,17%.

Participant	Bijdragen-verdeling 2023	Bijdrage in 2022	Bijdrage in 2023
Provincie Noord-Holland	56,04%	1.437.340	1.511.651
Gemeente Amsterdam	23,56%	604.287	635.528
Gemeente Edam-Volendam	1,33%	34.114	35.877
Gemeente Landsmeer	1,62%	41.628	43.780
Gemeente Oostzaan	0,66%	16.996	17.875
Gemeente Purmerend	6,96%	178.528	187.757
Gemeente Waterland	0,65%	16.634	17.494
Gemeente Wormerland	0,61%	15.576	16.383
Gemeente Zaanstad	8,57%	219.736	231.098
Totaal	**100,00%**	**2.564.839**	**2.697.443**

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

In onderstaande tabel is te zien dat het negatieve resultaat van de jaarrekening is onttrokken aan de algemene reserve en de bestemmingsreserves. De reserves van Twiske-Waterland bedroegen eind 2023 € 5.203.785.

De voorziening groot onderhoud is in 2023 toegenomen en bedraagt eind 2023 € 411.749.

	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2022	Verschil
Algemene reserve	3.312.560	3.312.729	-169
Bestemmingsreserves	1.891.225	1.919.853	-28.628
Totaal reserves	**5.203.785**	**5.232.582**	**-28.797**
Voorziening groot onderhoud	411.749	154.575	257.173
Totaal reserves en voorzieningen	**5.615.534**	**5.387.157**	**228.377**

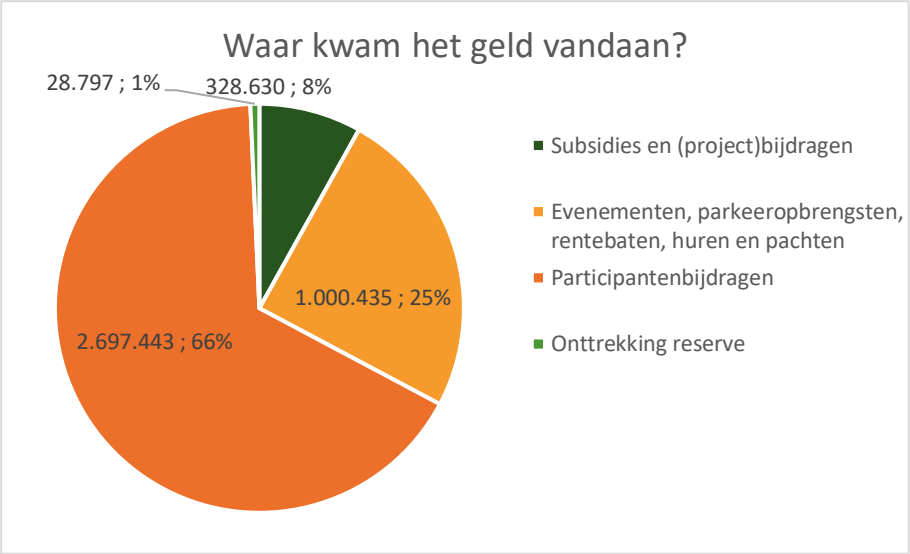

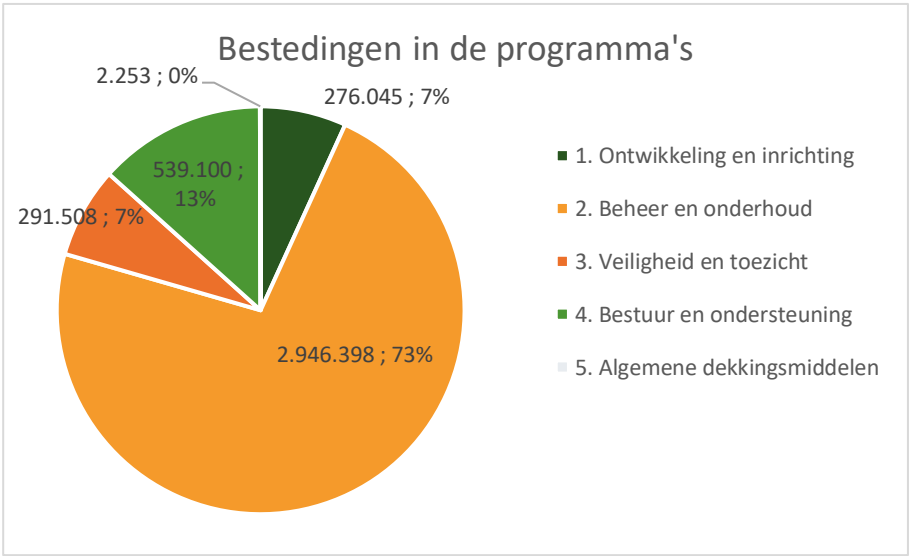

Jaarverslag

Beleidsverantwoording

Het doel van Twiske-Waterland is vastgelegd in artikel 2 van de Gemeenschappelijke Regeling, gewijzigd vastgesteld op 23 mei 2016:

a. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie;
b. In samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijkmilieu;
c. Het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt en
d. Het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde doelstellingen.

In 2024 wordt Gemeenschappelijke Regeling van het Twiske-Waterland gewijzigd. Deze wijziging heeft geen invloed op artikel 2 van de Gemeenschappelijke Regeling.

Strategische doelen 2023

In 2020 werd een Ambitiedocument en het uitvoeringsprogramma vastgesteld. De strategische doelen zijn daarin vastgesteld. Dit is waar ‘we het voor doen’:

- Meer biodiversiteit;
- Betere spreiding recreanten;
- Breder recreatief aanbod.

Operationele doelen

Het in stand houden van de gebieden en voorzieningen maakt het leeuwendeel van de inspanningen en bestedingen uit. Maar daarnaast werd in 2023 ook gewerkt aan:

- Het evalueren en actualiseren van het voortschrijdend uitvoeringsprogramma;
- Herzien van het evenementenbeleid;
- De procesbegeleiding en contractvorming van zorgboerderij De Marsen;
- Het faciliteren van natuur inclusieve recreatie;
- Het leveren van een bijdrage aan het herstel van het Schanszichtpad. In 2023 is het herstelde Schanszichtpad geopend;
- Totstandkoming van rapportages en adviezen voor het recreatieve grid en de biodiversiteit in het water. Die activiteiten zijn verlengt tot eind 2024 en behelst de uitwerking van subsidietoekenning vanuit het Integraal Bestuurlijk Programma Platteland in 2020. In 2023 is het rapport recreatief grid vastgesteld.
- Vormgeven van recreatieve elementen Markermeerdijken en omlegging van bestaande routes tijdens de werkzaamheden;
- Vaststellen van een visie voor de Blauwe Poort;
- Herstelwerkzaamheden aan 2 wandelbruggen in de Vennen
- Voorbereidingen getroffen voor de vervanging van de Pikpotweg brug.

Voor ondersteuning van de bedrijfsvoering en bestuurlijke slagkracht werden:

- De P&C-cyclus verbeterd door vereenvoudiging van de uurtarieven en kostenverdeelsleutels;
- De begrotingen en jaarstukken opgemaakt conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV);
- De risicoanalyse, beheersmaatregelen en weerstandsreserve geactualiseerd.

Het jaar van recreatieschap Twiske-Waterland

Twiske-Waterland heeft in 2023 veel van het oorspronkelijke programma kunnen realiseren.

Samenwerking

De werkzaamheden van het recreatieschap stonden in 2023 vooral in het teken van het uitvoeren van onderhoud aan de natuur, recreatieve voorzieningen en het herstel van de stormschade na zomerstorm Poly. Samenwerking in het netwerk was vooral aan de orde bij de uitwerking van de projecten van het Uitvoeringsprogramma. Bij die samenwerking werd veel nadruk gelegd op betere benutting van de bestaande voorzieningen en verrijking van de recreatieve ervaringen door ontwikkelen van routes en verhalen. In 2023 zijn bijvoorbeeld vier wandel- en fiets routes met historische verhalen ontwikkeld door Bureau Toerisme Laag Holland in opdracht van het recreatieschap. Samenwerking met natuurverenigingen, gemeenten en sponsors leverde ook resultaat op bij het herstellen van wandelroutes of om meekoppelkansen te creëren waardoor een breder aanbod en een rijkere ervaring voor onze recreanten gaat ontstaan. Dat betekent ook dat in een aantal gevallen de routes en voorzieningen werden omgelegd of (tijdelijk) gesloten om natuur te beschermen. Voor natuurherstel werden vele hectares natte natuur na jaren van successie teruggezet en werden exoten als bramen uit de rietvelden, bermen en bosopstanden verwijderd.

De zorg voor de natuur vraagt om regelmatig actualiseren van de kennis van de natuurwaarden en de onderhoudsbehoefte. In 2023 is aan de slag gegaan met het in 2022 geactualiseerde beheer- en onderhoudsplan om onder andere de biodiversiteit te vergroten. De zorg voor de natuur leverde ook een groei van de ganzenpopulatie op. Deze groei is zodanig dat deze onbeheersbaar is en ook neveneffecten heeft, zoals: verdringing van andere broedvogels en kwaliteitsproblemen voor ligweiden, stranden en zwemwater.

Samenwerking op het gebied van zwemwaterkwaliteit heeft al eerder geleid tot het aanleggen en gesubsidieerd krijgen van drie doorspoelvoorzieningen (Vennegat, Speelsloot en strand de Does). Met het hoogheemraadschap werd verkend hoe waterconservering en kwaliteitsverbetering verder kan worden verbeterd. In 2023 is het hoogheemraadschap met twee pilots begonnen voor het filteren van inlaatwater, waarvan een in het Twiske. Deze pilot loopt nog.

Ontwikkeling recreatiedruk

De recreatieve waarden van de gebieden worden hiermee onderstreept. Wij verwachten dat de aanwas van het bezoek blijvend is. Een belangrijke reden voor die verwachting is dat het aantal inwoners in omgeving stijgende is. De deelnemende gemeenten groeiden in 2023 samen met bijna 5000 inwoners. Andere indicatoren voor nog verdere groei van het aantal bezoekers in de toekomst, zijn de bouwopgaven voor de MRA. In 2023 is de woondeal MRA gesloten waar de gemeenten Amsterdam, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad ook deel van uitmaken. De ambitie is om voor 2030 900.000 nieuwe woning te realiseren, waarvan een gedeelte in de buurt van het Twiske: Amsterdam heeft een bouwambitie van 7.500 huizen per jaar. De overige gemeenten hebben gezamenlijk een bouwopgaaf van rond de 16.500.

Reden temeer voor het nemen van maatregelen voor het spreiden van de recreatiedruk en het bieden van een breder palet van recreatieve voorzieningen (twee van de drie ambities). Bij het nemen van maatregelen om de recreatiedruk te spreiden besteed het recreatieschap veel aandacht aan de balans tussen natuur en recreatie.

Ecologisch beheer van het Twiske

Het Twiske kent al sinds de visie 2006 een recreatieve zonering met onderscheid tussen intensieve en extensieve gebieden. Deze zonering volgt de indeling van het gebied, zoals aangelegd in de jaren ’70. Het jaarlijks terugkerend onderhoud en het

meerjarige grootonderhoud zijn gericht op instandhouding en waar mogelijk verbetering van de recreatieve gebruiks- en natuurwaarden. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van ecologische kennis, vergaard uit ecologische onderzoeken, het Natura2000 beheerplan en periodiek overleg met natuurbeheerders en vrijwilligers. Specifiek onderzoek als voorwaarde voor vergunningverlening van de evenementen levert inzicht in de aanwezige waarden en eventuele mitigerende of beschermende maatregelen. Met die jaarlijkse onderzoeken zijn de delen van de intensieve zone; de evenemententerreinen en directe omgeving goed in beeld.
Mede door de onderbouwing van het ecologisch beheerplan (rapport Ron van der Hut) zijn met 100 % subsidie van de provincie in 2022 natuurherstelmaatregelen in rietgraslanden opgestart ten behoeve van de N2000 doelsoorten. 15 februari 2023 is er een IVOT veldbezoek geweest waar de natuurherstelmaatregelen bekeken zijn. De toelichting en het veldbezoek zijn heel positief ontvangen. Op 15 maart 2023 is het project opgeleverd.

Recreanten waarderen Het Twiske met een hoog cijfer!

De mening van de recreanten en andere bezoekers is belangrijk voor het recreatieschap. Het is belangrijk om te weten hoe de voorzieningen worden gewaardeerd, wat bezoekers vinden van het onderhoud en of er wensen zijn voor de toekomst. In 2021 is daar onderzoek naar gedaan door middel van een digitale enquête over het Twiske. De respons op het onderzoek was goed en men waardeerde het Twiske met een 8,5! Uit het onderzoek kwamen een aantal verbeterpunten die inmiddels deel uitmaken van het beheer en het meerjarenuitvoeringsprogramma. Een van deze verbeterpunten is dat de toiletvoorzingingen beter kunnen worden onderhouden en dat er meer aandacht aan zwerfafval mag worden besteed. In 2023 is er extra aandacht besteed aan het opruimen van zwerfafval en extra schoonmaakrondes van de toiletten verzorgd. In 2024 worden de voorbereidingen voor het modernisering van de toiletvoorzieningen voortgezet en uitgevoerd.

Versterking Markermeerdijken

De versterking van de Markermeerdijken is inmiddels enkele jaren onderweg. De betrokkenheid van het recreatieschap daarin is het vormgeven van en uitvoering van de recreatieve voorzieningen, zoals het fietspad en de bankjes. Voor de uitvoering vindt gefaseerd overleg plaats met de Alliantie Markermeerdijken, de provincie, recreatieschap Westfriesland en de betrokken gemeenten. Vanaf 2024 vindt gefaseerd de oplevering van de recreatieve elementen aan het recreatieschap (als beoogd beheerder) plaats. De bestuurlijke participatie is geborgd doordat de voorzitter van het bestuur deelneemt aan de stuurgroep.

Het jaar 2023 stond in het teken van voorbereiding van de processen van oplevering en vaststelling van de definitieve ontwerpen op de juiste locaties. Bovendien zijn de eerste fiets- en wandelroutepanelen, die voor de werkzaamheden waren verwijderd, teruggeplaatst. Het vervangen van deze panelen vindt plaats nadat het geografische kaartbeeld is aangepast aan de nieuwe situatie. Het recreatieschap is tevens beoogd beheerder van vijf aan te leggen dijkplaatsen wat een vergunningseis van de provincie is. In 2023 zijn ook stappen gezet om te komen tot de definitieve ontwerpen van deze dijkplaatsen.

Het bureau Cyber heeft de beheerraming van het fietspad en recreatieve elementen geactualiseerd. Deze valt binnen de begroting zoals opgesteld in 2017. In 2023 is ook het project herstel wandelverbinding zeesluis Edam-Volendam weer hervat. Dit valt samen met de versterking van de Markermeerdijken en is dus een meekoppelkans. Het werk aan de dijkversterking brengt wel diverse afsluitingen en wegomleggingen met zich mee. Deze zijn verwerkt op de websites en in de apps van de diverse routenetwerken in beheer bij het Routebureau.

Routes

Het landschap in Waterland heeft veel bijzondere verhalen en leent zich perfect voor de mooiste wandelingen. Om het wandelen door Waterland nog leuker te maken heeft recreatieschap Twiske-Waterland in opdracht van het bestuur vier online routeboekjes in 2023 ontwikkeld. Deze wandelroutes – verrijkt met informatie over natuur, cultuur en historie – nemen wandelaars mee langs de mooiste locaties, terwijl zij onderweg meer te weten komen over Waterland. De volgende themaroutes zijn ontwikkeld: De Kogenroute, De Purmerroute, Rondje 'broek' en volgermeer en Werelderfgoed in het kwadraat. Wandelaars krijgen bij de routes mooie stukken van verschillende delen van het recreatieschap te zien. Zo kunnen wandelaars bijvoorbeeld van het mooie landschap van Broek en Waterland genieten, of langs de Droogmakerij de Beemster én de Stelling van Amsterdam wandelen. De vier routes bestaan zowel uit korte als langere routes waardoor er voor iedereen een leuke route te bewandelen valt.

Daarnaast is in 2023 de in 2021 geopende oer-IJ e-bikeroute voorzien van eigen routeborden. De bebording is tot stand gekomen door beheerafspraken met de recreatieschappen Twiske-Waterland, Groengebied Amstelland, Spaarnwoude en Alkmaarder- en Uitgeestermeer en is gefinancierd met subsidies van de provincie Noord-Holland en de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer.

Heropening Schanszichtpad

Op 14 juli 2023 is het Schanszichtpad officieel heropend door mevrouw Zaal (gedeputeerde Provincie Noord-Holland), mevrouw Tienkamp (hoofd Staatsbosbeheer Noord-Holland) en de heer Breunesse (wethouder Zaanstand en bestuurslid recreatieschap Twiske-Waterland). In november 2018 ging dit laarzenpad dicht vanwege de onveilige staat van de wandelbruggen. Dankzij financiële bijdragen van de provincie, het Edwin Bouw Fonds, de gemeente Zaanstad en recreatieschap Twiske-Waterland konden deze bruggen worden hersteld. Het recreatieschap neemt het beheer van het wandelpad en de bruggen over van Staatsbosbeheer. Wandelaars kunnen weer volop genieten van de mooie Kalverpolder nu het Schanzichtpad weer open is. Het project 'Schanzichtpad' is één van de projecten uit het uitvoeringsprogramma van het ambitiedocument Twiske-Waterland.

"Groene vrijdag" in het Twiske

Vrijdag 24 november 2023 zijn in het kader van 'Green Friday Forest' circa 5600 jonge bomen en struiken door vrijwilligers in het Twiske geplant. De nieuwe aanplant bestaat uit 12 verschillende soorten bomen en struiken. Deze variatie aan bomen en struiken bevordert de biodiversiteit en draag bij aan het klimaatbestendiger- en sterker maken van de bossen. Zo zijn er boomsoorten aangeplant die beter bestand zijn tegen hitte en droogte. De keuze voor de soorten nieuwe aanplant is in overleg gegaan met de beheerders van het Twiske.

Evaluatie uitvoeringsprogramma

Op 20 december 2020 is een eerste versie van het uitvoeringsprogramma vastgesteld voor de uitvoering van het ambitiedocument. De inhoud van het programma is samengesteld op basis van een eerste inventarisatie van onder andere gemeentelijke programma's. In de zomervergadering van het algemeen bestuur in 2021 is besloten meer aandacht te geven aan gemeentelijke en provinciale ambities en aan te sluiten bij regionale programma's op het gebied van recreatie- en natuurontwikkeling. Dit heeft bij de evaluatie geleid tot het uitbreiden van het uitvoeringsprogramma met een lijst van projecten en meekoppelkansen. Deze wordt gemonitord. In 2023 is veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van het gebied wat bijvoorbeeld terug te zien is in de ontwikkeling van een visie voor de Twiske Poort.

Evaluatie Bestuursbureau

1 Januari 2022 is het bestuursbureau van start gegaan met als doel een duidelijkere afscheiding van de opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie tussen de recreatieschappen en de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland N.V. Bij de oprichting is overeengekomen dat in 2024 een evaluatie zou plaatsvinden. Om praktische redenen

is besloten deze evaluatie in 2023 te laten plaatsvinden. Tot nu toe zijn gesprekken gevoerd en bevind het proces zich in een inventariserende fase.

Hooglanders in Het Twiske

Er zijn in het Twiske drie deelgebieden waar Schotse Hooglanders zorgen voor begrazing en waar de natuur zoveel mogelijk zijn gang kan gaan. Deze manier van beheer zorgt ervoor dat deze gebieden populair zijn bij bezoekers van het gebied. De Hooglanders zijn sinds 2022 niet meer eigendom van het recreatieschap.

Voortgang verbetering planning en control cyclus

De planning en control cyclus wordt continue verbeterd. Ook wordt opvolging gegeven aan de aanbevelingen van de accountant.

- Begin 2023 zijn de gewijzigde inkoop- en aanbestedingsrichtlijn en de algemene inkoopvoorwaarden vastgesteld.
- De processen rondom autorisaties in digitale systemen zijn aangescherpt.
- De verplichte rechtmatigheidsverantwoording is ingebed in de bedrijfsvoering van het recreatieschap waarvoor begin 2023 het normenkader en controleplan zijn vastgesteld. Tot en met 2022 gaf de externe accountant een rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening. Door een wetswijziging is vanaf 2023 het dagelijks bestuur van het recreatieschap verantwoordelijk voor het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betekent dat voortaan het dagelijks bestuur in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen. Dit gebeurt in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Communicatie 2023

In 2023 is weer aan (online)communicatie gedaan vanuit het Twiske Waterland. Onderstaand een greep uit de communicatieberichten uit 2023.

In 2023 zijn weer regelmatig nieuwsberichten op de website twiske-waterland.nl gepubliceerd over actuele onderwerpen en de voortgang en afronding van de werkzaamheden in het kader van het 'project natuurherstel rietgrasland in Het Twiske', heropening van Het Schanszichtpad, wegwerkzaamheden, festivals (op- en afbouw en bereikbaarheid), nieuwe fiets- en wandelroutes, stormen en de water kwaliteit in het zwemseizoen.

Het recreatieschap werkt al een paar jaar constructief en succesvol samen met Bureau Toerisme Laag Holland voor de promotie van het Twiske-Waterland. Het toeristisch magazine 'dagje uit' komt drie keer per jaar uit en wordt in de regio (Laag-Holland) huis-aan-huis verspreid aan 95.400 huishoudens. Dagje uit is er op gericht om de regiobewoners te activeren om op pad te gaan in de eigen regio. In het magazine zijn in opdracht van Twiske-Waterland in 2023 artikelen verschenen over onder andere de (route)voorzieningen, het ontstaan van recreatie- en natuurgebied Het Twiske, natuurbeleving, ondernemers in Het Twiske en activiteiten in Het Twiske en Waterland zoals wandel en fietsroutes. Het magazine is een uitgave van Bureau Toerisme Laag-Holland.

Het aantal volgers op social media steeg in 2023 op Facebook met 1% en op Instagram met 17%.
In 2023 werd zowel offline als online aan gebiedspromotie/communicatie gedaan:

- Deelname aan het programma van NH TV over start van het broedseizoen van weidevogels;
- Deelname aan NH TV Zomertourcampagne " "Ziel van de regio."

Maatschappelijke rol

Tijdens al die werkzaamheden pakte het recreatieschap ook haar maatschappelijke rol op en bood stageplaatsen voor studenten toegepaste biologie van het Aeres Almere. Voor het bieden van kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werd in 2023 opnieuw de samenwerking met Werkom gevonden.

Programmaverantwoording

Zoals in de onderstaande tabel kan worden gelezen zijn de verschillende taken die het recreatieschap uitvoert verdeeld over vier programma's, met een vijfde programma voor de algemene dekkingsmiddelen. In de programma's zitten naast kosten ook exploitatieopbrengsten, zoals de inkomsten uit huren, (erf)pachten, vergunningen, veergelden pontjes en gebruiksvergoedingen voor onder meer muziek- en sportevenementen.

Een groot deel van de kosten worden gedekt door de jaarlijkse financiële bijdrage van de participanten; de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. De exploitatieopbrengsten en de participantenbijdragen zijn verwerkt als baten in de begroting en jaarrekening van het recreatieschap.

De lasten en baten zijn als volgt verdeeld over de programma's.

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	276.045	63.034	-213.012
2. Beheer en onderhoud	2.946.398	1.050.016	-1.896.382
3. Veiligheid en toezicht	291.508	21.157	-270.351
4. Bestuur en ondersteuning	539.100	-	-539.100
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	2.253	2.892.300	2.890.047
Totaal voor bestemming	**4.055.305**	**4.026.508**	**-28.797**
	Toevoeging	**Onttrekking**	**Saldo**
Ad 5. Mutaties reserves	-	-28.797	-28.797
Totaal na bestemming	**4.055.305**	**4.055.305**	**-**

Verkorte balans

De balans per 31 december 2023 kan verkort als volgt worden weergegeven.
(bedragen x € 1.000)

ACTIVA	2023	2022	PASSIVA	2023	2022
Vaste activa			***Vaste financieringsmiddelen***		
Materiële vaste activa	422	298	Eigen vermogen	5.204	5.233
Financiële vaste activa	-	-	Voorzieningen	412	155
			Vaste schulden met een rente typische looptijd van> 1 jaar	-	-
Subtotaal	***422***	***298***	***Subtotaal***	***5.616***	***5.387***
Vlottende activa			***Vlottende passiva***		
Vorderingen en overlopende activa	271	86	Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd < een jaar	198	162
Uitzettingen met een rente typische looptijd < een jaar	5.173	5.435	Overlopende passiva	84	299
Liquide middelen	32	29			
Subtotaal	***5.476***	***5.550***	***Subtotaal***	***283***	***461***
Totaal	**5.898**	**5.848**	**Totaal**	**5.898**	**5.848**

Overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2023

	Jaarrekening 2023			Begroting na wijziging 2023			Jaarrekening 2022		
Programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1. Ontwikkeling en inrichting	276.045	63.034	-213.012	533.318	65.169	-468.149	433.594	-	-433.594
2. Beheer en onderhoud	2.946.398	1.050.016	-1.896.382	2.698.554	942.027	-1.756.527	2.322.914	1.042.415	-1.280.500
3. Veiligheid en toezicht	291.508	21.157	-270.351	271.243	-	-271.243	272.930	16.723	-256.207
4. Bestuur en ondersteuning exclusief overhead	120.133	-	-120.133	115.046	-	-115.046	112.906	-	-112.906
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves en heffing vennootschapsbelasting	2.253	2.892.300	2.890.047	1.892	2.717.442	2.715.550	1.794	2.584.454	2.582.660
Overhead	418.967	-	-418.967	414.540	-	-414.540	358.415	-	-358.415
Heffing vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**4.055.305**	**4.026.508**	**-28.797**	**4.034.593**	**3.724.638**	**-309.955**	**3.502.553**	**3.643.592**	**141.039**
Resultaatbestemming (mutaties reserves)	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Saldo**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Saldo**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Saldo**
Algemene reserve	832.008	-832.177	-169	-	-572.177	-572.177	487.456	-302.110	185.346
Bestemmingsreserves	273.708	-302.336	-28.628	273.708	-11.486	262.222	149.717	-194.024	-44.307
Totaal mutaties reserves	**1.105.716**	**-1.134.513**	**-28.797**	**273.708**	**-583.663**	**-309.955**	**637.173**	**-496.134**	**141.039**
Gerealiseerd resultaat			**-**			**-**			**-**

In bovenstaande tabel is de begroting na wijziging 2023 opgenomen als referentie, omdat in deze programmaverantwoording de jaarrekening 2023 wordt verantwoord ten opzichte van de begroting na wijziging 2023. Voor een vergelijking tussen de begroting voor- en na wijziging 2023, zie het overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2023 in de jaarrekening.

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Ambitie

Met het programma ontwikkeling en inrichting heeft het recreatieschap zich ingezet voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. In 2023 gebeurde dat vooral door:

Prestaties per taakveld in 2023

Een specificatie van de projecten uit dit programma is onderaan te vinden in de tabel “specificatie van de projecten per taakveld”.

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

Het schap zet in op werving en begeleiding van ondernemers en bestaande planvorming. De belangrijkste projecten zijn ’storytelling’ en ‘recreatief grid Laag Holland’. De totale lasten zijn € 50.897 lager dan begroot. Dit komt enerzijds door de lagere inzet RNH op reguliere werkzaamheden en anderzijds doordat er een stelpost is opgenomen die is aangewend voor projecten uit het uitvoeringsprogramma op andere taakvelden.

Storytelling recreatieschap Twiske-Waterland

In opdracht van het bestuur zijn in 2023 vier longreads (themaverhalen) van circa 1250 woorden geschreven. Deze longreads zijn in het kader van het project ‘storytelling Recreatieschap Twiske-Waterland’ gemaakt, welke deel uitmaakt van het uitvoeringsprogramma van het Twiske-Waterland. Iedere longread heeft zijn eigen thema, waarin het verhaal van recreatieschap Twiske-Waterland wordt verteld. Deze longreads zijn initieel ontwikkeld vanuit de wens van het bestuur om meer verhalend informatie te creëren over het gebied en als naslagwerk voor uitingen van het recreatieschap. De teksten vertellen op een verhalende manier meer over het DNA van het gebied. Geput vanuit het verleden maar juist ook verrijkt met het hier en nu. De volgende vier thema’s zijn in deze longreads uitgewerkt:

1. Bloeiende handel tussen stand en platteland;
2. Een landschap ontwikkeld door mensen en natuur;
3. Leven met het water;
4. Natuur in Waterland.

Recreatief Grid

De uitvoering van het in januari 2021 gestarte driejarige project ‘Recreatief Grid’ is bij de subsidiegever provincie NH opgerekt tot eind 2024. Als eerste product werd in november 2021 een congres georganiseerd waarbij de 80% versie van het rapport werd gepresenteerd. Na de bespreking met de stakeholders en de partners in de netwerkorganisatie Veen en Poldercoalitie Laag Holland; Landschap Noord-Holland, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Recreatie Noord-Holland, werd in mei 2022 de 90% versie opgeleverd en samen met het natuurherstelplan voor de veengebieden in Laag Holland gereed gemaakt voor presentatie aan de nieuwe besturen in het najaar. De besturen gaven de beide rapporten vrij voor presentatie en bespreking met de regio’s Zaanstreek-Waterland en Alkmaar, medio 2023.

De kosten van het project ‘Recreatief Grid’ zijn voor 2023 in lijn met de begroting. Aangezien het recreatief grid wordt gesubsidieerd door de provincie zijn de baten ook in lijn met de begroting. De SiSa verantwoording is te vinden in bijlage V ⇗.

Naast de rapportages zijn in dit kader ook praktische zaken gerealiseerd in 2023. Bureau Toerisme Laag Holland heeft in opdracht van het recreatieschap in 2022 totaal 7 fiets en wandelroutes ontwikkeld, gebruik makend van het bestaande in het veld gemarkeerde fiets- en wandelnetwerk en voorzien van interessante verhalen in alle Vitaal Platteland Laag Holland projectgebieden. De routes zijn in 2023 aan het publiek gepresenteerd op de speciaal daarvoor ingerichte pagina op de site van dit bureau: www.laagholland.com/buitengewoon-vitaal-platteland.

Andere zaken vereisen meer tijd, kansen voor cofinanciering en vooral samenwerking met de netwerkpartners. In 2022 zijn samen met Landschap Noord-Holland, provincie Noord-Holland, Staatsbosbeheer en de gemeenten Purmerend, Amsterdam en Zaanstad potentiële locaties voor nieuwe aanlegplaatsen nabij openbaar vervoerstations en in natuurgebieden Ilperveld en polder Westzaan verkend en voorbereid. In 2023 zijn door gebrek aan projectleidingscapaciteit bij zowel RNH als bij projectpartners relatief weinig vorderingen gemaakt. In het najaar van 2023 is de taak voor realisatie van de steigers aan een andere projectleider toegewezen en zijn de voorbereidingen vervolgd. Uitloop tot in 2025 is hierdoor onvermijdelijk geworden. Hiervoor is bij de subsidiegever tijdruimte, want het programma vitaal platteland loopt tot en met 2025 met mogelijk een uitloop tot 2026.

Met de provincie, gemeente Zaanstad, de NS en Bureau Toerisme Laag Holland is gewerkt aan het aanjagen van een aantal ov-stations tot ‘Buitenpoort’. Vooral met station Wormerveer, i.c.m. Zaandijk/Zaanse Schans/Frans Marspad, worden vorderingen gemaakt. De beoogde locaties in Purmerend (Busstation Tramplein) en Amsterdam Noord (Metro Noord) lijken minder rijp te zijn voor Buitenpoortontwikkeling. Buitenpoort Castricum is daarentegen wel kansrijk. Mede door de aanjaagrol van de projectleider, heeft de provincie een opdracht aan Bureau Toerisme Laag Holland gegeven voor de productie van twee gedrukte folders ter promotie van fiets- en wandelroutes die vanaf deze twee buitenpoorten door Laag Holland zijn te maken. De folders zijn in oplagen van 10.000 exemplaren per stuk gedrukt en worden begin 2024 verspreid naar uitgiftepunten op en rond de twee treinstations.

Taakveld 3.2.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Dit taakveld omvat de fysieke locatieontwikkelingen. De belangrijkste projecten zijn ’entreegebied voormalige Blauwe Poort’ en ‘uitgifte De Marsen’. De kosten op dit taakveld tezamen zijn in lijn met de begroting.

Entreegebied voormalige Blauwe Poort

In 2023 is begonnen met een inventarisatie van de bestaande situatie en er is een concept visie opgesteld. In dat kader is gesproken met de huidige ondernemers en is onderzoek gedaan naar de kaders waarbinnen ontwikkelingsmogelijkheden liggen. Dit moet op korte termijn resulteren in een toekomstbestendige gebiedsontwikkelingsrichting die recht doet aan de kaders en omstandigheden van dit gebied. De verwachting is dat in het eerste kwartaal van 2024 hier met het bestuur over van gedachten gewisseld kan worden om daarna de gepaste vervolgstappen zorgvuldig te kunnen zetten.
Het gebied waar de voormalige zwemgelegenheid De Blauwe Poort gevestigd was is sinds 2014 veranderd. De zwemgelegenheid kon niet meer in zijn toenmalige vorm blijven bestaan en is daarom destijds gesloten. Sindsdien zijn er het klimbos en een restaurant geopend. In 2020 is het ambitiedocument voor Twiske Waterland vastgesteld. In dit ambitiedocument worden ambities uitgesproken zoals bijvoorbeeld ‘het versterken van het recreatieve landschap’, ‘verbreden en vergroten van het toeristisch recreatief aanbod’ en ‘ruimte voor recreatieve elementen en ondernemerschap’. Dit alles kan samen komen in het gebied van de voormalige De Blauwe Poort om er een dynamisch ontvangstgebied te laten ontstaan die in balans is met de rustige natuur en gemoedelijke recreatie. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan 3 pijlers uit het ambitiedocument.

Dit project stond begroot voor de jaren 2023 en 2024. Het leeuwendeel van de werkzaamheden is uitgevoerd in 2023 en daardoor zijn de kosten € 25.664 hoger dan begroot. De kosten zullen navenant lager zijn in 2024 ten opzichte van begroting.

De Marsen

De uitgifte van De Marsen tot woonzorgvoorziening met dagbesteding, is al meer dan 10 jaar een wens van het recreatieschap. Op basis van een verkoopproces werken we samen met Twiske Zorg om tot een uitgifte in erfpacht te komen. In de tussentijd wordt het complex via een bruikleenovereenkomst reeds gebruikt voor dagbesteding. Insteek is dat de huidige dagbestedingscliënten kunnen gaan wonen in de zorgboerderij. De Raphaelstichting is de beoogde zorgexploitant, samen met de huidige aanbieder van dagbesteding. Ook in 2023 zijn de ouders/verzorgers periodiek geïnformeerd over de vooruitgang van dit langdurige proces.

Het overleg met de Welstand is complex en veelomvattend en heeft daarom ook veel tijd gekost. Een positief Welstandadvies is een voorwaarde voor een vergunbaar project. Eind 2023 is met hulp van de wethouder van Landsmeer vooruitgang geboekt in het overleg met de Welstand. Twiske Zorg zal de laatste eisen in het ontwerp verwerken, waarna een positief gemeentelijk besluit wordt verwacht. Vervolgens komt de volgende uitdaging aan de orde voor Twiske Zorg: een financieel haalbare businesscase.

De inspanning van het recreatieschap bestaat uit procesbegeleiding van deze locatie-ontwikkeling. In de begroting is € 29.756 beschikbaar gesteld. Daarvan is ultimo 2023 € 6.504 besteed. Het project heeft vertraging opgelopen door de langdurende gesprekken die Twiske Zorg heeft gevoerd met de Welstand. Hierdoor is de inzet vanuit RNH beperkt gebleven.

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Het aantal verzoeken van ondernemers neemt af. Vanwege het afnemende aantal verzoeken is de loketfunctie afgeschaald. De werkelijke kosten zijn in 2023 nagenoeg nihil.

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Dit taakveld betreft het uitvoeren en begeleiden van diverse projecten. In 2023 is een aantal projecten succesvol afgerond, zoals de E-bike route Oer-IJ en de digitale themaroutes. Eind 2022 is het verzoek van gemeente Edam-Volendam gekomen om het project recreatieve passage Zeesluis Edam-Volendam weer op te pakken. Dit heeft ertoe geleid dat in 2023 ruim € 20.000 meer is uitgegeven dan begroot. Een groot gedeelte van de stelpost UP zoals vermeld bij taakveld 3.1 is hiervoor ingezet.

Toch zijn de totale lasten in dit taakveld € 208.996 lager dan begroot. Naast lagere kosten voor reguliere werkzaamheden (€ 20.742), heeft een aantal projecten vertraging opgelopen en zullen doorschuiven naar de volgende jaren. Dit zijn de belangrijkste projecten:

- Financiële bijdrage aan verkennen en overnemen recreatieve infrastructuur (€ 64.740). Dit betreft een financiële bijdrage aan de gemeente Wormerland en Oostzaan voor aanlegplaatsen. De verwachting is dat de bijdrage in 2024 zal plaatsvinden;
- Verkennen overnemen recreatieve infrastructuur (€ 40.867). Dit betreft het onderzoek voor het gehele werkgebied van het recreatieschap naar het overnemen van recreatieve voorzieningen van het Hoogheemraadschap Hollands-Noorderkwartier (HHNK) en gemeenten door het recreatieschap. In 2023 is door capaciteitsgebrek bij zowel RNH als bij de gemeenten een flinke onderschrijding van de kosten te zien;
- Project Landvasten (€ 69.660). Voor de zomer is de projectleider overgestapt naar een andere werkgever, waarna door problemen met capaciteit pas na de zomer een nieuwe projectleider is gevonden. Hierdoor heeft het project vertraging opgelopen.
- Project recreatieve meekoppeling verbreding infrastructuur Markermeerdijken (€ 16.659). Vanwege tegenvallende externe

omstandigheden zoals de hoge waterstand zijn een aantal werkzaamheden blijven liggen;

- Verkenning actualisatie fietsknooppuntennetwerk (€ 13.733) Dit project heeft vertraging opgelopen vanwege de verlate respons van de stakeholders die het onderzoeksbureau Centroïde heeft benaderd.

Baten en lasten

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil 2023	Jaarrekening 2022
Bedrijfskosten	136.833	292.770	-155.937	310.395
Inzet RNH	139.213	240.548	-101.335	123.199
Totale lasten	***276.045***	***533.318***	***-257.273***	***433.594***
Opbrengsten	-	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	63.034	65.169	-2.135	-
Totale baten	***63.034***	***65.169***	***-2.135***	***-***
Saldo	**-213.012**	**-468.149**	**255.137**	**-433.594**

Lasten-en-baten-per-taakveld

Taakveld	Lasten	Baten
3.1 economische ontwikkeling	121.839	63.034
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	44.168	-
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	208	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	109.830	-
Totaal	**276.045**	**63.034**

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2023 Lasten	Jaarrekening 2023 Baten	Begroting na wijziging 2023 Lasten	Begroting na wijziging 2023 Baten	Verschil (realisatie minus begroting) Lasten	Verschil (realisatie minus begroting) Baten
3.1	Reguliere werkzaamheden economische ontwikkeling	2.958		10.232	-	-7.274	-
3.1	Recreatief Grid Laag Holland	106.465	63.034	108.600	65.169	-2.135	-2.135
3.1	Storytelling	12.417		15.000		-2.583	-
3.1	Stelpost UP	-		38.904		-38.904	-
	Subtotaal taakveld 3.1	***121.839***	***63.034***	***172.736***	***65.169***	***-50.897***	***-2.135***

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2023 Lasten	Jaarrekening 2023 Baten	Begroting na wijziging 2023 Lasten	Begroting na wijziging 2023 Baten	Verschil (realisatie minus begroting) Lasten	Verschil (realisatie minus begroting) Baten
3.2.1	Reguliere werkzaamheden ontwikkeling en inrichting fysieke bedrijfsinfrastructuur	-		-	-	-	-
3.2.1	Entreegebied voormalige Blauwe Poort	37.664		12.000		25.664	-
3.2.1	Uitgifte De Marsen	6.504	-	29.756	-	-23.252	-
	Subtotaal taakveld 3.2.1	***44.168***	**-**	***41.756***	**-**	***2.412***	**-**
3.3	Reguliere werkzaamheden bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	208		-	-	208	-
	Subtotaal taakveld 3.3	***208***	**-**	**-**	**-**	***208***	**-**
5.7.1	Reguliere werkzaamheden openbaar groen en (openlucht)recreatie	3.404	-	24.146	-	-20.742	-
5.7.1	Opstellen zoneringskaart Twiske	1.777		4.579	-	-2.802	-
5.7.1	Verkennen overnemen recreatieve infrastructuur (financiele bijdrage)	-		64.740	-	-64.740	-
5.7.1	Verkennen overnemen recreatieve infrastructuur	5.513		46.380	-	-40.867	-
5.7.1	Recreatieve meekoppeling verbreding Markermeerdijken	18.341		35.000	-	-16.659	-
5.7.1	Herstel wandelverbinding over zeesluis Edam-Volendam	22.706		2.500	-	20.206	-
5.7.1	Landvasten Laag-Holland (routebureau)	19.161		88.821	-	-69.660	-
5.7.1	Verkenning actualisatie Fietsknooppunten Netwerk (routebureau)	10.467		24.200	-	-13.733	-
5.7.1	Ebike route Oer IJ inclusief TOPS (routebureau)	3.460		3.460		-	-
5.7.1	Digitale themaroutes (routebureau)	25.000		25.000	-	-	-

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2023		Begroting na wijziging 2023		Verschil (realisatie minus begroting)	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Subtotaal taakveld 5.7.1	*109.830*	*-*	*318.826*	*-*	*-208.996*	*-*
	Totaal	**276.045**	**63.034**	**533.318**	**65.169**	**-257.273**	**-2.135**

Programma 2. Beheer en onderhoud

Ambitie

Met het programma beheer en onderhoud heeft het recreatieschap zich ingezet voor de instandhouding van recreatie en natuur. In 2023 ging het vooral om:

- De instandhouding van het recreatiegebied en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig waren, volgens de gemiddelde CROW-beeldkwaliteit A-B tot C;
- Het zoveel mogelijk inzetten van SW-bedrijven voor onderhoudswerkzaamheden;
- Het zorgen voor een sluitende exploitatie t.b.v. evenwichtige recreatie;
- Het werken aan schoon zwemwater; voor alle stranden is het streven minimaal een ‘goed’ score;
- De vaststelling van het ecologisch beheerplan heeft in 2022 plaatsgevonden. Aan de hand van het ecologisch beheerplan zijn in 2023 met subsidie van de provincie, beheermaatregelen zoals natuurherstel genomen. Het gericht onderhoud van het leefgebied voor de doelsoorten uit de N2000 door onder meer alternerend maaibeheer van rietvelden, het verwijderen van bramen en wilgenopslag.

Zie voor nadere informatie ook de paragraaf kapitaalgoederen. Door samenwerking met sociale ondernemingen draagt het recreatieschap bij aan duurzame inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Prestaties per taakveld in 2023

Een specificatie van de projecten uit dit programma is onderaan te vinden in de tabel “specificatie van de projecten per taakveld”.

Taakveld 2.1.2 Verkeer en vervoer

Dit taakveld omvat het onderhouden van wegen, paden, parkeerterreinen, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair. Hiervoor zijn onder andere de voetpaden opgeschoond en aangevuld, de ruiterpaden onderhouden, de wegen schoongehouden en is onderhoud gepleegd aan de bestrating bij de toiletvoorzieningen. Er is sprake van een overschrijding van € 257.281. Dit wordt verklaard doordat naast de reguliere dotatie aan de voorziening verkeer en vervoer ook een extra dotatie heeft plaats gevonden in 2023 ten behoeve van het vervangen van de vier voetgangersbruggen in de Vennen. Dit is besloten in de vergadering van het algemeen bestuur op 25 mei 2023.

Taakveld 2.2.2 Parkeren

Dit taakveld bevat het jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging van het betaald parkeersysteem. De lasten voor reguliere werkzaamheden waren € 15.077 lager dan begroot. De kapitaallasten waren in lijn met de begroting en bedroegen € 2.738. Qua parkeerinkomsten (€ 468.076) was een stijging te zien van bijna 15% ten opzichte van de begroting. Een deel van het verschil zit in het conservatief begroten. Echter is een deel ook te danken aan meer bezoekers aan het gebied vanwege onder andere een bezoek aan het klimpark en de horeca.

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Onder dit taakveld valt de uitvoering van vastgoedbeheer zoals contractherziening- en verlenging, controle naleving contracten, verjaringszaken/oneigenlijk gebruik en administratief beheer. De uitvoeringsorganisatie heeft gezorgd voor de afhandeling van WOO-verzoeken, canonherzieningen en andere notariële wijzigingen van erfpachtcontracten. Er is sprake van een overschrijding van € 15.692 in de reguliere werkzaamheden. Ook de opbrengsten zijn € 15.433 hoger dan begroot. Per saldo een resultaat in de lijn met de begroting.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Dit taakveld omvat gebiedspromotie en marketing en het vergroten van de herkenbaarheid en zichtbaarheid van het recreatiegebied. De uitgaven op dit taakveld zijn iets lager dan begroot (€ 3.678).

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie en productie

Dit taakveld betreft het faciliteren en begeleiden van evenementen, waaronder in 2023 alleen het evenement Lentekabinet valt. De bruto baten uit het evenement zijn vanwege een lager bezoekersaantal van Lentekabinet met € 79.664 iets lager dan de begrote € 85.000. Ook de lasten zijn iets lager dan begroot waardoor het resultaat in lijn is met de begroting.

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Onder dit taakveld worden inspanningen verantwoord voor instandhouding van recreatiegebieden en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig zijn. Hiervoor werd het afgelopen jaar:

- Jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en kleine vervangingen uitgevoerd;
- De routenetwerken onderhouden, inclusief promotie;
- Onderhoud gepleegd door middel van snoei aan laanbeplanting;
- Zomerstorm Poly heeft veel schade aangericht, wat tot extra werk heeft geleid aan de verbetering van de biodiversiteit in de natuurlijke zones;
- Project natuurherstel, wat is 2023 is afgerond;
- Opruimen van drugsafval, zoals de drugsdumping van zaterdag 14 januari met subsidie van de provincie Noord-Holland;
- Uitbreiding en verbetering van bospercelen met subsidie van de provincie Noord-Holland en Trees for All.

Op dit taakveld zijn de kosten voor reguliere werkzaamheden € 25.432 lager dan begroot. Verder heeft zomerstorm Poly, naast extra werk, ook extra opbrengsten opgeleverd door de verkoop van hout. In totaal zijn de reguliere baten € 13.340 hoger. Het totale resultaat op dit taakveld komt € 41.340 positiever uit dan begroot.

Baten en lasten

Programma 2. Beheer en onderhoud	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil 2023	Jaarrekening 2022
Bedrijfskosten DO	844.558	857.626	-13.067	779.783
Overige bedrijfskosten	689.032	666.880	22.152	508.504
Inzet RNH	774.094	794.562	-20.468	673.267
GO*	370.827	415.740	-44.914	353.199
Kapitaallasten	10.714	11.486	-772	16.361
Subtotaal lasten	***2.689.225***	***2.746.294***	***-57.069***	***2.331.113***
Dotatie voorziening GO*	628.000	368.000	260.000	345.000
Onttrekking voorziening GO*	-370.827	-415.740	44.914	-353.199
Saldo mutaties voorziening GO	***257.173***	***-47.740***	***304.914***	***-8.199***
Totale lasten	**2.946.398**	**2.698.554**	**247.844**	**2.322.914**
Opbrengsten	837.702	725.588	112.114	925.197
Projectsubsidies	212.314	216.439	-4.125	117.217
Totale baten	**1.050.016**	**942.027**	**107.990**	**1.042.415**
Saldo	**-1.896.382**	**-1.756.527**	**-139.855**	**-1.280.500**

*) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen waarvan de kosten minder dan € 50.000 bedragen.

Baten en lasten per taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	664.029	-
2.2 parkeren	166.697	468.076
3.2.2 fysieke bedrijfs-infrastructuur	91.530	235.497
3.4 economische promotie	173.313	-
5.3 cultuur presentatie en productie	35.165	79.664
5.7.2 openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.815.664	266.779
Totaal	**2.946.398**	**1.050.016**

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld	Projectnaam	Jaarrekening 2023		Begroting na wijziging 2023		Verschil (realisatie minus begroting)	
Nr.		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1.2	Reguliere werkzaamheden beheer verkeer en vervoer	141.029	-	143.749	-	-2.719	-
2.1.2	Dotatie voorziening GO/V	523.000	-	263.000	-	260.000	-
2.1.2	GO/V	273.355	-	241.420	-	31.935	-
2.1.2	Onttrekking voorziening GO/V	-273.355	-	-241.420	-	-31.935	-
	Subtotaal taakveld 2.1.2	***664.029***	***-***	***406.749***	***-***	***257.281***	***-***
2.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer parkeren	163.960	468.076	179.037	411.524	-15.077	56.552
2.2.2	Kapitaallasten	2.738		3.510	-	-772	-
	Subtotaal taakveld 2.2.2	***166.697***	***468.076***	***182.547***	***411.524***	***-15.849***	***56.552***
3.2.2	Reguliere werkzaamheden beheer fysieke bedrijfsinfrastructuur	91.530	235.497	75.838	220.064	15.692	15.433
	Subtotaal taakveld 3.2.2	***91.530***	***235.497***	***75.838***	***220.064***	***15.692***	***15.433***
3.4	Reguliere werkzaamheden economische promotie	173.313	-	176.990	-	-3.678	-
	Subtotaal taakveld 3.4	***173.313***	***-***	***176.990***	***-***	***-3.678***	***-***
5.3	Reguliere werkzaamheden cultuurpresentatie en productie	-	-	-	-	-	-

Taakveld	Projectnaam	Jaarrekening 2023		Begroting na wijziging 2023		Verschil (realisatie minus begroting)	
Nr.		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
5.3	Evenementen	35.165	79.664	41.988	85.000	-6.823	-5.336
	Subtotaal taakveld 5.3	***35.165***	***79.664***	***41.988***	***85.000***	***-6.823***	***-5.336***
5.7.2	Reguliere werkzaamheden beheer openbaar groen en openluchtrecreatie	1.459.930	22.340	1.485.362	9.000	-25.432	13.340
5.7.2	Dotatie voorziening GO/V	105.000	-	105.000	-	-	-
5.7.2	GO/V	97.471	-	174.320	-	-76.849	-
5.7.2	Onttrekking voorziening GO/V	-97.471	-	-174.320	-	76.849	-
5.7.2	Kapitaallasten	7.977	-	7.976	-	1	-
5.7.2	Natuurherstel	176.750	176.751	192.666	193.000	-15.916	-16.249
5.7.2	2e tranche Natuurherstel	10.117	10.125	-	-	10.117	10.125
5.7.2	Bosrevitalisering	19.781	19.781	23.439	23.439	-3.658	-3.658
5.7.2	Uitbreiding bos percelen (trees for all)	20.328	22.000	-	-	20.328	22.000
5.7.2	Opruimen drugsafval	15.781	15.782	-	-	15.781	15.782
	Subtotaal taakveld 5.7.2	***1.815.664***	***266.779***	***1.814.443***	***225.439***	***1.221***	***41.340***
	Totaal	**2.946.398**	**1.050.016**	**2.698.554**	**942.027**	**247.844**	**107.990**

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Ambitie

Door gastheerschap, het houden van toezicht en indien nodig handhavend optreden wil het recreatieschap bij bezoekers het gevoel van sympathie, vertrouwen en veiligheid vergroten. In 2023 is een actie opgezet om hondenbezitters te wijzen op het hondenbeleid van het Twiske. Dit is gedaan in samenwerking met ingehuurde (externe) toezichthouders en met folders en banners.

Prestaties per taakveld in 2023

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

In het afgelopen jaar werd:

- De rol van gastheer in de gebieden vervuld en de zichtbaarheid verbeterd;
- Ingespeeld op het intensievere gebruik van recreatiegebieden;
- Verkeerd gebruik van de recreatiegebieden zo veel mogelijk beheerst;
- Toezicht gehouden en gehandhaafd op basis van de Algemene Verordening.

Er is hierbij sprake van een overschrijding in de lasten van € 20.265 op dit taakveld.

Net als in 2022 is er ook in 2023 een tegemoetkoming kosten groene boa's ontvangen waardoor de baten € 21.157 hoger zijn dan begroot. Dit geld is ontvangen van RNH dankzij een subsidie van het Ministerie van Justitie.

Per saldo is het resultaat op dit taakveld € 892 hoger dan begroot.

Baten en lasten

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil 2023	Jaarrekening 2022
Bedrijfskosten	20.442	15.432	5.010	12.560
Inzet RNH	271.066	255.811	15.255	260.369
Totale lasten	**291.508**	**271.243**	**20.265**	**272.930**
Opbrengsten	21.157	-	21.157	16.723
Totale baten	**21.157**	**-**	21.157	**16.723**
Saldo	**-270.351**	**-271.243**	**892**	**-256.207**

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	291.508	21.157
Totaal	**291.508**	**21.157**

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Speerpunten

Voor 2023 waren de speerpunten:

- Uitvoeren Uitvoeringsprogramma;
- Recreatief Grid en deelname aan gebiedsprocessen en –ontwikkeling Vitaal platteland;
- Internaliseren natuurinclusieve recreatie;
- Vernieuwen risico-inventarisatie;
- Aanscherpen planning & control-cyclus;
- Ondersteunen ingroei bestuursbureau;
- Voorbereiden rechtmatigheidscontrole;
- Verder implementeren van de financiële transitie conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Prestaties per taakveld in 2023

Taakveld 0.1 Bestuur

- Accountantscontrole bij jaarrekening 2022;
- Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2022;
- Interimcontrole 2023

De kosten van dit taakveld zijn € 5.087 hoger dan begroot. Dit wordt verklaard door hogere kosten van het bestuursbureau en hogere accountantskosten als gevolg van de benodigde sisa verklaring voor het project bossenrevitalisering.

Taakveld 0.4 Overhead

De overheadkosten zijn € 4.427 hoger dan begroot. Dit wordt vooral verklaard door hogere kosten als gevolg van WOO-verzoeken.

Het afgelopen jaar is de:

- Bestuurlijke besluitvorming verbeterd;
- Planning & control verbeterd;
- Omgevingsmanagement verbeterd.

Baten en lasten

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil 2023	Jaarrekening 2022
Bedrijfskosten	136.731	131.762	4.968	126.013
Inzet RNH	402.369	397.824	4.545	345.308
Totale lasten	**539.100**	**529.586**	**9.513**	**471.321**
Opbrengsten	-	-	-	-
Totale baten	**-**	**-**	-	**-**
Saldo	**-539.100**	**-529.586**	**-9.513**	**-471.321**

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Lasten	Baten
0.1 bestuur	120.133	-
0.4 overhead	418.967	-
Totaal	**539.100**	**-**

Specificatie taakveld 0.4 overhead

Specificatie taakveld 0.4 overhead	Jaarrekening 2023		Begroting na wijziging 2023		Verschil (realisatie minus begroting)	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	211.965	-	211.107	-	858	-
Secretariaat	24.599	-	24.313	-	286	-
Financiële control en administratie	106.523	-	103.670	-	2.853	-
Aansturing beheerteam toezichthouders	59.282	-	58.734	-	548	-
Kantoor- en bedrijfskosten	16.598	-	16.716	-	-118	-
Totaal	**418.967**	**-**	**414.540**	**-**	**4.427**	**-**

Specificatie van de projecten per taakveld

Taakveld Nr.	Projectnaam	Jaarrekening 2023		Begroting na wijziging 2023		Verschil (realisatie minus begroting)	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1	Reguliere werkzaamheden bestuur	44.017	-	41.793	-	2.223	-
0.1	Bestuursbureau	76.116	-	73.253	-	2.863	-
	Subtotaal taakveld 0.1	***120.133***	**-**	***115.046***	**-**	***5.087***	**-**
0.4	Reguliere werkzaamheden	418.967	-	414.540	-	4.427	-
	Subtotaal taakveld 0.4	***418.967***	**-**	***414.540***	**-**	***4.427***	**-**
	Totaal	**539.100**	**-**	**529.586**	**-**	**9.513**	**-**

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Gebeurtenissen per taakveld in 2023

Specificatie is onderaan dit programma te vinden in de tabel “Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves”.

Taakveld 0.5 Treasury

- De financiering van het vastgestelde beleid;
- Het minimaliseren van de financieringskosten;
- Het beperken van de (financiële) risico’s.

Op dit taakveld zijn vooral de opbrengsten veel hoger dan begroot (€ 174.857). Dit komt door veel hogere rentevergoedingen op de schatkistbankrekening dan begroot. Na tijden van zeer lage rentestanden is de rente op de schatkistbankrekening aanzienlijk gestegen.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

- Participantenbijdrage;
- Overige verrekeningen.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

De activiteiten van het recreatieschap kunnen als volgt worden omschreven: beleidsbepaling, beheer en onderhoud van recreatieterreinen, genereren van publiciteit en ter beschikking stellen van recreatieterreinen voor openluchtrecreatie en evenementen. Twiske-Waterland neemt het standpunt in dat haar activiteiten geen belaste ondernemingsactiviteiten vormen voor de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969. Dit wordt jaarlijks beoordeeld. Op grond daarvan is de conclusie dat het recreatieschap ook in 2023 niet Vpb-plichtig is en dus vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het recreatieschap heeft verschillende reserves, die elk voor hun eigen doelen worden ingezet. Het doel van elke reserve is nader toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen. In onderstaande tabellen zijn de mutaties en de ontwikkeling van de verschillende reserves weergegeven.

Baten en lasten

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil 2023	Jaarrekening 2022
Bedrijfskosten	2.253	1.892	361	1.794
Inzet RNH	-	-	-	-
Totale lasten	**2.253**	**1.892**	**361**	**1.794**
Participantenbijdragen	2.697.443	2.697.442	1	2.564.839
Opbrengsten	194.857	20.000	174.857	19.615
Totale baten	**2.892.300**	**2.717.442**	**174.858**	**2.584.454**
Saldo voor bestemming	**2.890.047**	**2.715.550**	**174.497**	**2.582.660**
Mutaties reserves	-28.797	-309.955	281.158	141.039
Saldo na bestemming	**2.918.844**	**3.025.506**	**-106.661**	**2.441.622**

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves

Resultaatbestemming	Jaarrekening 2023			Begroting na wijziging 2023			Jaarrekening 2022		
(ad 5. Mutaties reserves)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Algemene reserve	832.008	-832.177	-169	-	-572.177	-572.177	487.456	-302.110	185.346
Bestemmingsreserve investeringen	-	-6.282	-6.282	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-	-	-	-	-	-8.064	-8.064
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	-	-216.998	-216.998	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	70.000	-	70.000	70.000	-	70.000	-	-	-
Bestemmingsreserve egalisatie	203.708	-79.056	124.652	203.708	-11.486	192.222	149.717	-185.960	-36.243
Totaal mutaties reserves	**1.105.716**	**-1.134.513**	**-28.797**	**273.708**	**-583.663**	**-309.955**	**637.173**	**-496.134**	**141.039**

Ontwikkeling van reserves

	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2022	Verschil
Algemene reserve	3.312.560	3.312.729	-169
Bestemmingsreserves	1.891.225	1.919.853	-28.628
Totaal reserves	**5.203.785**	**5.232.582**	**-28.797**

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Lasten	Baten
0.5 treasury	2.253	194.853
0.8 overige baten en lasten	-	2.697.448
0.9 vennootschapsbelasting	-	-
0.10 mutaties reserves	-	28.797
Totaal	**2.253**	**2.921.098**

Paragrafen

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Recreatieschap Twiske-Waterland in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen wordt vergeleken met de weerstandscapaciteit: de mogelijk in te zetten middelen om de risico's te dragen. De weerstandscapaciteit moet groter zijn dan het berekende weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen zijn alle risico's, waarvoor geen maatregelen getroffen zijn en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, geïnventariseerd. Per risico wordt de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Het berekende weerstandsvermogen bedraagt op 31-12-2023 € 431.250, zie bijlage IV ⇗ Risico-inventarisatie 2023 Twiske-Waterland.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve. In de begroting is geen post "onvoorzien" opgenomen voor het opvangen van eventuele niet voorziene lasten in de loop van het jaar. Bij Recreatieschap Twiske-Waterland heeft iedere onvoorziene last van substantiële betekenis dus directe gevolgen, waardoor de uitvoering van het beleid onder druk kan komen te staan. Ook heeft het recreatieschap geen stille reserves. Stille reserves zijn activa die tegen geen of een te lage waarde zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn. De huidige algemene reserve (weerstandscapaciteit) is € 3.312.560 en ligt ruim boven het benodigde weerstandsvermogen.

Externe ontwikkelingen

Provincie Noord-Holland verkent de mogelijkheid om de aandelen in de uitvoeringsorganisatie RNH, die voor 100% in het bezit van de provincie zijn, te verkopen aan Staatsbosbeheer. Dit heeft voor het recreatieschap in 2023 niet tot merkbare effecten geleid.

Risicobeheersing

De belangrijke risico's voor Twiske-Waterland zijn:

- Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziekte en plagen flora en fauna en (drugs)dumpingen;
- Geen (grootschalige) evenementen;
- Onzekerheid ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie

Kengetallen

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld.
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Een schuldquote hoger dan 130% wordt als problematisch gezien. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd. Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. Een ratio van > 0,6% is acceptabel.

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Netto schuldquote	-129%	-121%	-140%
Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-129%	-121%	-140%
Solvabiliteitsratio	88%	95%	89%
Structurele exploitatieruimte	6%	5%	14%
Grondexploitatie	n.v.t.		
Belastingcapaciteit	n.v.t.		

Vennootschapsbelasting

De activiteiten van het recreatieschap kunnen als volgt worden omschreven: beleidsbepaling, beheer en onderhoud van recreatieterreinen, genereren van publiciteit en ter beschikking stellen van recreatieterreinen voor openluchtrecreatie en evenementen. Twiske-Waterland neemt het standpunt in dat haar activiteiten geen belaste ondernemingsactiviteiten vormen voor de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969. Dit wordt jaarlijks beoordeeld. In voorgaande jaren is het recreatieschap vrijgesteld van vennootschapsbelasting. De verwachting is dat dit ook voor 2023 geldt.

Onvoorzien

Het recreatieschap had geen kosten onvoorzien begroot. Wel is het benodigde weerstandsvermogen bepaald op basis van de risicoparagraaf.

B. Kapitaalgoederen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen;
- Civiele kunstwerken;
- Groen;
- Water, oevers en stranden;
- Pontjes;
- Terreinmeubilair;
- Hygiënische maatregelen / nutsvoorzieningen, riolering en reiniging;
- Gebouwen en materieel.

Op 6 december 2018 is het beheerplan in het bestuur gepresenteerd en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau vastgesteld op basis van de CROW "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018". De uitvoeringsorganisatie probeert met het beperkte budget zo goed mogelijk de beoogde beeldkwaliteit te handhaven.

Bij de instandhouding wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud (DO), groot onderhoud (GO) en vervangingen (VV).

Dagelijks / jaarlijks onderhoud

DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het DO betaalt het recreatieschap uit de exploitatiebegroting.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

GO omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van de meerjarenplanning en inspecties.

Het GO en kleine VV (vervangingen tot € 50.000) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende 10 jaren, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting).

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening. Op deze manier worden de betreffende lasten goed gemonitord.

Grote vervangingen

Grote vervangingen, maatschappelijke vervangingen boven € 50.000 en economische vervangingen van bijvoorbeeld gebouwen, betaalt het recreatieschap uit de reserve. Vanuit de algemene reserve wordt een bedrag ter grootte van het netto investeringsbedrag overgeheveld naar de bestemmingsreserve egalisatie.

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen als bezit (materiële vaste activa) op de balans moeten staan. Op de balans is rekening gehouden met een realistische jaarlijkse waardedaling. Die waardedaling leidt tot de jaarlijkse afschrijvingslasten (kapitaallasten). De bestemmingsreserve egalisatie dient ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Totale lasten DO, GO en VV

Totale lasten kapitaalgoederen (in programma 2)	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Dagelijks onderhoud	884.032	911.940	826.679
Groot onderhoud en kleine vervangingen	365.299	409.598	353.199
Kapitaallasten	10.714	11.486	16.361
Totaal	**1.260.045**	**1.333.024**	**1.196.239**

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Maatschappelijke vervangingen >50.000	117.116	181.625	-
Economische vervangingen >10.000	18.250	22.083	12.100

De maatschappelijke vervangingen hebben betrekking op de nieuwe damwand P4 die in 2023 is geplaatst. Tevens zijn de voorbereidingen gestart voor de grootste brug in het Twiske (Pikpotweg). De uitvoering zal plaatsvinden in 2024.

Verder is er m.b.t. economische vervangingen in 2023 geïnvesteerd in kentekenherkenning bij de slagbomen aan de Oostzaan-ingang van het Twiske.

In bijlage II ↗ is een specificatie van de materiële vaste activa opgenomen in de staat van geactiveerde investeringen tot en met 2023.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Totale lasten 2.1 VERKEER EN VERVOER	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Verhardingen	146.154	171.396	190.375
Civiele kunstwerken	208.940	157.648	96.699
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	53.763	49.983	38.396
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	255.172	27.722	28.072
Totaal	**664.029**	**406.749**	**353.541**

Categorie verhardingen

Recreatieschap Twiske-Waterland beheert in totaal 34,6 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. Ook de ruiterpaden zijn in deze categorie opgenomen. De wegen en paden worden periodiek geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is. Vanwege een nieuwe manier van meten is het aantal hectare aan verharding hoger ten opzichte van de voorafgaande metingen.

De beeldkwaliteit voor verhardingen is vastgesteld op niveau C volgens de CROW-systematiek. Dat betekent dat er kleine oneffenheden en randschade voor komen. Bij gladheid wordt de verharding niet gestrooid.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2023 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Groot onderhoud aan gesloten (asfalt) verharding in de vorm van overlagen op diverse locaties in het Twiske.
- Opvullen asfaltscheuren en verwijderen bulten door het hele gebied;.
- Halfverharde voetpaden en parkeerplaatsen afgekrabd.

VERHARDINGEN	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Dagelijks onderhoud	57.105	58.767	65.675
Groot onderhoud en kleine vervangingen	89.049	112.629	124.700
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	**146.154**	**171.396**	**190.375**

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 607 stuks kunstwerken zoals bruggen en waterstaatkundige voorzieningen zoals stuwen en duikers.

De beeldkwaliteit voor civiele kunstwerken is vastgesteld op niveau C volgens de CROW-systematiek. Dat betekent dat er drie incidenten zijn aangetroffen in de vorm van slijtage aan het brugoppervlak, rotting en scheuren.

Op basis van de inspecties en de meerjarenplanning zijn in 2023 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Groot onderhoud twee voetgangersbruggen in de Vennen en een fiets- en voetgangersbrug in deelgebied De Honderd Morgen.
- Voorbereiding voor de aanbesteding van groot onderhoud aan de grootste brug in het Twiske, waarvan de uitvoering in 2024 zal plaats vinden. Deze brug wordt geactiveerd en voorbereidingskosten van € 43.064 in 2023 worden aangemerkt als investering en opgenomen in de balans (zie maatschappelijk vervangingen in onderstaande tabel van de vervangingsinvesteringen).
- Oplevering van vier bruggen bij het Schanszichtpad.

CIVIELE KUNSTWERKEN	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Dagelijks onderhoud	30.162	34.999	14.470
Groot onderhoud en kleine vervangingen	178.778	122.649	82.228
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	**208.940**	**157.648**	**96.699**

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Maatschappelijke vervangingen >50.000	43.064	50.000	-
Economische vervangingen	-	-	-

Taakveld 2.2 Parkeren

Het recreatieschap heeft in het recreatiegebied Het Twiske een voorziening voor het betaald parkeren, bestaande uit slagbomen, betaalautomaten en bijbehorende randapparatuur. In 2023 is een tweetal aanpassingen aan het slagboom systeem gedaan. Het is nu mogelijk om te betalen middels een QR-code en het systeem heeft kentekenherkenning. Dit zal, met name tijdens drukke dagen, het in- en uitrijden van het gebied makkelijker voor bezoekers maken. De kosten van € 18.250 worden gezien als investeringen in economische nut.

Totale lasten 2.2 PARKEREN	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Parkeren	103.119	111.337	113.694
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	63.579	71.210	63.960
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-	-	-
Totaal	**166.697**	**182.547**	**177.654**

PARKEREN	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Dagelijks onderhoud	100.381	107.827	103.293
Groot onderhoud en kleine vervangingen	-	-	-
Kapitaallasten	2.738	3.510	10.401
Totaal	**103.119**	**111.337**	**113.694**

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	18.250	22.083	-

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Totale lasten 5.7.2 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Groen	319.840	308.994	292.386
Water, oevers en stranden	71.910	64.659	99.084
Pontjes	14.583	17.739	18.994
Terreinmeubilair	112.115	201.396	117.459
Hygiënische maatregelen / nuts, riolering en reiniging	177.211	185.347	170.275
Gebouwen en materieel	106.173	114.509	97.276
Inzet RNH en overige bedrijfskosten (incl. routebeheer)	1.006.303	991.120	794.432
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	7.529	-69.320	-46.271
Totaal	**1.815.664**	**1.814.443**	**1.543.632**

Categorie groen

Het recreatieschap onderhoudt het groen in het Twiske en in recreatiegebied Purmerland. In totaal gaat het om 298 hectare intensief en extensief beheerde graspercelen, hooilanden, rietgraslanden en beplanting. Opgaande beplanting in deze gebieden (78 ha) bestaat uit aangelegde bospercelen en laanbeplanting. Voor een deel heeft het zich op natuurlijke wijze kunnen ontwikkelen.
De beeldkwaliteit voor grasvegetaties is vastgesteld op niveau C volgens de CROW-systematiek. Dat betekent dat er incidenteel bosplantsoen-overgroei (bramen) over (half)verharding en grasvegetatie is geaccepteerd.
De beeldkwaliteit voor cultuurlijke beplanting is vastgesteld op niveau B volgens de CROW-systematiek. Dat betekent dat de vitaliteit van de bomen over het algemeen goed is.

Vanwege stormschade en ziekte zijn 90 bomen in het gebied herplant. Verder zijn er in het kader van bosrevitalisering en uitbreiding circa 7000 stuks bosplantsoen aangeplant op verschillende plekken in het Twiske.

GROEN	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Dagelijks onderhoud	307.174	296.334	285.868
Groot onderhoud en kleine vervangingen	12.667	12.659	6.518
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	**319.840**	**308.994**	**292.386**

Categorie water, oevers en stranden

Het recreatieschap bezit in het Twiske totaal 200 ha water. In dat water liggen 8 officiële zwemlocaties. Tijdens het zwemseizoen van 1 mei tot 1 oktober wordt het zwemwater op die locaties elke twee weken getest in opdracht van de provincie om te beoordelen of het zwemwater voldoet aan de minimale wettelijke eisen (Whvbz). Het recreatieschap heeft 1,1 ha zandstrand in het Twiske.
In 2023 is het permanent negatieve zwemadvies terug gebracht van twee naar één locatie. Hoewel blauwalg een probleem blijft veroorzaken tijdens warme periodes, is er dit jaar geen sprake geweest van vis- of vogelsterfte.

in 2023 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Onderhoud zoals egaliseren van stranden en opruimen van ganzenpoep aan alle stranden;
- Nieuwe damwand bij P4. De kosten van € 74.052 komen boven de drempel van € 50.000 uit en daarom is deze damwand geactiveerd als investering in maatschappelijk nut;
- Voorbereidingswerkzaamheden nieuwe damwand bij P3;
- Deels omvormen van harde naar natuurlijke oever;
- Daarnaast het jaarlijkse regulier onderhoud.

WATER, OEVERS EN STRANDEN	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Dagelijks onderhoud	57.819	58.330	53.853
Groot onderhoud en kleine vervangingen	14.090	6.330	45.230
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	**71.910**	**64.659**	**99.084**

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Maatschappelijke vervangingen >50.000	74.052	131.625	-
Economische vervangingen	-	-	-

Categorie pontjes

Het recreatieschap heeft in de verschillende gebieden in totaal 5 pontjes. De huidige pontbaas van Holysloot zegt per 1 januari 2024 zijn overeenkomst op. In 2024 gaan wij opzoek naar een nieuwe pontbaas.

PONTJES	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Dagelijks onderhoud	14.583	17.739	18.994
Groot onderhoud en kleine vervangingen	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	**14.583**	**17.739**	**18.994**

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft in totaal 2766 stuks terreinmeubilair, waarvan 68 speeltoestellen en verder terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts.

De beeldkwaliteit voor terreinmeubilair is vastgesteld op niveau B volgens de CROW-systematiek.

Voor het grootonderhoud was €80.000 meer begroot. Dit is niet besteed omdat het beoogde grootonderhoud aan speeltoestellen in het Twiske niet nodig was; de toestellen waren in een te goede staat om vervangen te worden. Het groot onderhoud is doorgeschoven naar 2025.

In 2023 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Grootonderhoud aan het speeltoestel Purmerbos
- Vervanging van het hekwerk in groengebied Purmerland
- Het plaatsen van vier bakken ten behoeve van kolen en/of asresten na barbecueën. In 2024 wordt dit uitgebreid wegens positieve resultaten.

TERREINMEUBILAIR	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Dagelijks onderhoud	61.915	71.384	52.952
Groot onderhoud en kleine vervangingen	50.200	130.012	64.507
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	**112.115**	**201.396**	**117.459**

Categorie hygiënische maatregelen/ nutsvoorzieningen, riolering en reiniging

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 17 pompen voor de riolering en het doorspoelen van zwemwater en 19 electrakasten. Het recreatieschap heeft totaal 10 toiletgebouwen die in het seizoen dagelijks worden schoongemaakt.

In de verschillende terreinen staan 134 rolcontainers en 85 afvalbakken die in het hoogseizoen dagelijks worden geleegd. In 2023 zijn tien extra rolcontainers geplaatst om zwerfafval te verminderen. Ook het periodiek prikken van zwerfvuil en het verwijderen van illegaal gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie.

De beeldkwaliteit voor reiniging is vastgesteld op niveau B. Dat betekent er op het gebied van zwerfafval kwalitatief goed gescoord wordt. Incidenteel is een straatkolkbelemmering door onkruid acceptabel.

HYGIËNISCHE MAATR. / NUTS, RIOLERING EN REINIGING	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Dagelijks onderhoud	171.697	179.017	166.905
Groot onderhoud en kleine vervangingen	5.514	6.330	3.369
Kapitaallasten	-	-	-
Totaal	**177.211**	**185.347**	**170.275**

Categorie gebouwen en materieel

Dit omvat het onderhoud aan de openbare gebouwen, verhuurde gebouwen en materieel zoals voertuigen en grote machines. Het recreatieschap heeft in totaal 19 gebouwen in eigen beheer. Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 4 gebouwen verhuurd en/of in erfpacht uitgegeven. De beeldkwaliteit voor gebouwen is vastgesteld op niveau C volgens het CROW-systematiek. Dat betekent dat er incidenteel aan de buitengevel en aan de binnenzijde vervuiling is geconstateerd.

In 2023 zijn de volgende werkzaamheden gepleegd:

- Groot onderhoud aan zorgboerderij De Marsen
- Vervanging van verschillende raamkozijnen
- Reparatie van overige onderdelen van de gebouwen in het gebied.
- Reparatie restaurant de Appel na stormschade

GEBOUWEN EN MATERIEEL	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Dagelijks onderhoud	83.196	87.544	64.669
Groot onderhoud en kleine vervangingen	15.000	18.989	26.647
Kapitaallasten	7.977	7.976	5.960
Totaal	**106.173**	**114.509**	**97.276**

Vervangingsinvesteringen (opgenomen in de balans)	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2022
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-
Economische vervangingen	-	-	12.100

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader zijn een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht bezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 7 december 2022 heeft het Algemeen Bestuur haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 59 Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze openbare vergadering de controleverordening vastgesteld in gevolge artikel 59 Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 190 tot en met 2019 van de Provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's. Recreatieschap Twiske-Waterland is volgens het huidige liquiditeits- en financieringsbeleid binnen de kasgeldlimiet en renterisiconorm gebleven.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag ter grootte van 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald.

Berekening van de kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal (lasten)	4.034.593
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,20%
Kasgeldlimiet	330.800

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm	
Stand van de vaste schuld per 1 januari	-
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20 %
Renterisiconorm	-

Wet Fido Modelstaat A (x € 1.000)

Toelichting op modelstaat A

De Kasgeldlimiet voor het recreatieschap bedraagt op basis van de begroting 2023 € 330.800. Het recreatieschap blijft het gehele jaar binnen de limiet.

Modelstaat A (x € 1.000)

Kwartaal	1e			2e		
Maand	1 jan	1 feb	1 mrt	1 apr	1 mei	1 jun
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld		0			0	
Gem. overschot		0			0	
Kasgeldlimiet	331	331	331	331	331	331
Ruimte onder limiet		331			331	
Overschrijding		0			0	

Kwartaal	3e			4e		
Maand	1 jul	1 aug	1 sep	1 okt	1 nov	1 dec
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld		0			0	
Gem. overschot		0			0	
Kasgeldlimiet	331	331	331	331	331	331
Ruimte onder limiet		331			331	
Overschrijding		0			0	

Wet Fido Modelstaat B (x € 1.000)

Toelichting op modelstaat B

Bij het recreatieschap hebben zich geen renteherzieningen op vaste schulden plaatsgevonden en er zijn geen nieuwe leningen uitgezet of aangetrokken.
De renterisiconorm is derhalve nihil.

Modelstaat B

1a	Renteherziening op vaste schuld O/G		-	
1b	Renteherziening op vaste schuld U/G		-	
2	Renteherziening op vaste schuld	(1a-1b)		-
3a	nieuw aangetrokken vaste schuld		-	
3b	nieuw uitgezette lange leningen		-	
4	netto nieuw aangetrokken vaste schuld	(3a-3b)		-
5	Betaalde aflossingen		-	
6	herfinanciering	(laagste van 4 en 5)	-	
7	Renterisico op de vaste schuld	(2+6)		-
8	Renterisiconorm			-
9a	ruimte onder			-
9b	Overschrijding			-

Renterisiconorm

10	Stand van de vaste schuld		-	
11	Vastgestelde percentage			
12	Renterisiconorm	(10x11)		-

D. Bedrijfsvoering en openbaarheid

Uitvoeringsorganisatie

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH, maar de provincie wil de aandelen verkopen aan Staatsbosbeheer.

In 2017 is de dienstverlening van RNH geëvalueerd. Daarna heeft RNH een verbeterplan uitgevoerd naar tevredenheid van zowel ambtelijke als bestuurlijke vertegenwoordigers van (de participanten van) de vijf recreatieschappen waar RNH de uitvoeringsorganisatie voor is. Op initiatief van de provincie is in 2020 onderzoek uitgevoerd naar de uitvoeringstaken van RNH in combinatie met de governance structuur van de recreatieschappen. Daarom hebben de recreatieschappen voor 2021 een contractverlenging van één jaar afgesproken. In 2021 is besloten om met ingang van 1 januari 2022 een bestuursbureau op te richten met medewerkers die rechtstreeks in dienst staan van de recreatieschappen, zodat een betere scheiding van opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap ontstaat. In het licht daarvan hebben de vijf recreatieschappen in 2021 besloten dat RNH ook in 2022 en 2023 als uitvoeringsorganisatie wordt gecontracteerd, met een opzegtermijn van één jaar. In 2022 is enerzijds besloten een werkgroep in te stellen om samen met de andere recreatieschappen te werken aan vernieuwing van de meerjarige overeenkomsten met RNH en anderzijds om nog eenmaal de bestaande overeenkomst te verlengen voor 2024, met een opzegtermijn van één jaar. In december 2023 heeft het recreatieschap de overeenkomst opgezegd in de verwachting dat in de loop van 2024 de nieuwe meerjarige overeenkomst definitief wordt en per 1 januari 2025 kan ingaan. Indien de nieuwe overeenkomst voor het einde van 2024 nog niet is gesloten, wordt de opzegging eenmalig opgeschort met één jaar.

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel. In 2023 was het bedrag voor inzet RNH € 1,6 miljoen. Dit is € 103.000 lager dan begroot.

De werkzaamheden die het Routebureau van RNH in opdracht van het recreatieschap verricht zijn uitgesplitst in beheer en onderhoudswerkzaamheden enerzijds en inrichting en ontwikkelingswerkzaamheden anderzijds. Beheer en onderhoudswerkzaamheden zijn tegen vaste bedragen in de begroting opgenomen (€ 219.698). Deze bedragen dekken de inzet van RNH en de bedrijfskosten die gemiddeld worden gemaakt voor de beschreven werkzaamheden aan routebeheer en onderhoud. De inrichting en ontwikkelingsopdrachten staan verantwoord in programma 1 (zie programma 1 – specificatie van de projecten per taakveld) en de kosten gaan naar rato van de verrichte prestaties. In 2023 zijn de projecten ‘e-bike route oer-IJ’ en ‘digitale themaroutes’ succesvol afgerond. De projecten ‘landvasten’ en ‘verkenning actualisatie fietsknooppunten netwerk’ hebben vertraging opgelopen. Hierdoor zijn de werkelijk kosten € 58.088 in plaats van de begrote € 141.481.

Overkoepelend voor alle recreatieschappen werkt RNH aan de volgende prestaties:

- HR-management;
- Training en opleiding van het personeel;
- Professioneel contractbeheer vastgoed en evenementen;
- Modern ingerichte ICT voor projectadministratie, financiële administratie en factuurafhandeling;
- Archivering;
- Natuurinclusief kennisnetwerk;
- Omgevingsmanagement;
- Planning en control.

Voortgang verbetering planning en control cyclus

De planning en control cyclus wordt continue verbeterd. Ook wordt opvolging gegeven aan de aanbevelingen van de accountant.

- Begin 2023 zijn de gewijzigde inkoop- en aanbestedingsrichtlijn en de algemene inkoopvoorwaarden vastgesteld.
- De processen rondom autorisaties in digitale systemen zijn aangescherpt.
- De verplichte rechtmatigheidsverantwoording is ingebed in de bedrijfsvoering van het recreatieschap, waarvoor begin 2023 het normenkader en controleplan zijn vastgesteld. Tot en met 2022 gaf de externe accountant een rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening. Door een wetswijziging is vanaf 2023 het dagelijks bestuur van het recreatieschap verantwoordelijk voor het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betekent dat voortaan het dagelijks bestuur in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen.

Flexibele schil/ inhuur

Bij de uitvoering van onderhoudswerk huurt Recreatieschap Twiske-Waterland inzet van Werkom in.

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten (€ 4.055.305) bedraagt het percentage overhead 10 %. Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023
Bestuursadvisering en programmasturing	211.965	211.107
Secretariaat	24.599	24.313
Financiële control en administratie	106.523	103.670
Aansturing beheerteam en toezichthouders	59.282	58.734
Kantoor- en bedrijfskosten	16.598	16.716
Totaal	**418.967**	**414.540**

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een informatieverzoek in te dienen. In 2023 zijn in totaal 80 meldingen gedaan. De meest voorkomende meldingen hebben betrekking tot overlast van honden. Er zijn één klacht ontvangen over het handelen of functioneren van medewerkers die namens het recreatieschap optreden. Deze klacht is in 2023 beantwoord.

Maatregelen bij begrotingsafwijkingen

Materiële afwijkingen (beleidsmatig en/of financieel) ten opzichte van de begroting moeten door het bestuur worden geautoriseerd. Als een wijziging niet in het jaar zelf is voorgelegd, dan zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag mogelijk onrechtmatig. Daarom worden de afwijkingen tijdig, en in elk geval in het begrotingsjaar zelf, aan het bestuur voorgelegd. Dit gebeurt in de vorm van:

- De begrotingswijziging 2023;
- Separate bestuursvoorstellen;
- En de najaarsnotitie 2023.

Het recreatieschap streeft ernaar om begrotingsafwijkingen boven de grens van 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) te voorkomen. Dit geldt in sterkere mate voor rechtmatigheidsafwijkingen zoals beschreven in de Kadernota Rechtmatigheid 2023.

Rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarrekening is de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur opgenomen. Zoals daar weergegeven is het dagelijks bestuur van mening dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de vastgestelde materialiteitsgrens van 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves volgens de begroting na wijziging (voor 2023 een bedrag van € 129.249).

Interne controle

Het dagelijks bestuur komt tot haar mening omdat ze jaarlijks, op basis van het interne controleplan, expliciet onderzoek laat doen naar de rechtmatigheid van haar beheerhandelingen. Ook dit jaar zijn deze controlewerkzaamheden uitgevoerd en gedocumenteerd vastgelegd. Over detailbevindingen is intern op managementniveau gerapporteerd. Waar nodig zijn of worden corrigerende maatregelen genomen. Zoals afgesproken in de financiële verordening wordt in deze paragraaf gerapporteerd over de belangrijkste bevindingen.

Materiële bevindingen

Bevindingen die zouden leiden tot de conclusie dat mutaties in 2023 niet rechtmatig tot stand gekomen zijn, worden specifiek benoemd. In 2023 zijn geen materiële bevindingen ten aanzien van de rechtmatigheid naar voren gekomen.

Opvolging bevindingen 2022

Bij de jaarrekening over het vorig boekjaar is gerapporteerd over een aantal bevindingen en de ondernomen acties. Onderstaand een korte terugkoppeling van het vervolg van deze acties.

Verwerken inkoopfacturen

De externe accountant adviseert om de huidige werkwijze voor factuurafhandeling en het vastleggen van prestatiebewijzen door te zetten en de naleving te controleren. Als uitvoeringsorganisatie neemt Recreatie Noord-Holland het advies over en ook bij de verbijzonderde interne controle wordt de naleving gecontroleerd.

Betalingen

De accountant adviseert door te gaan om het 4-ogen beginsel te implementeren in het betaalsysteem van ING en adviseert om een transactielimiet in te stellen. Ook dit advies is overgenomen en in 2024 wordt een ander betaalpakket van ING hierop ingericht.

Begrotingsrechtmatigheid

Beoordeling van overschrijding van de begroting op programma-niveau is volgens het BBV onderdeel van de rechtmatigheidstoets. Uit deze beoordeling bleek dat zich geen onrechtmatige afwijkingen hebben voorgedaan.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Vast onderdeel van de gehele interne controle op zowel de processen als balansposten is het onderkennen van misbruik en oneigenlijk gebruik van (financiële) middelen (fraude). Uit de controle is dit verslagjaar niet gebleken dat misbruik of oneigenlijk gebruik heeft plaatsgevonden.

Overige bevindingen

Uit de interne controle bleken verder geen bijzondere zaken.

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Dit is een nieuwe paragraaf in de jaarstukken. Met ingang van verslagjaar 2022 dient jaarlijks aandacht te worden besteed aan de uitvoering van de Woo, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. De Wet open overheid (Woo) heeft als doel een transparante en actief openbaar makende overheid. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en is op 1 mei 2022 in werking getreden. De drie hoofddoelen van de Woo zijn:

- Actieve openbaarmaking;
- Passieve openbaarmaking;
- Verbetering van de informatiehuishouding.

Omdat er nog geen format beschikbaar is, zal de uitwerking van deze paragraaf werkenderwijs plaatsvinden. Deze eerste openbaarheidsparagraaf zal ook tegen deze achtergrond moeten worden bezien.

Eind 2022 is het Woo proces geëvalueerd. Op basis daarvan is opnieuw gekeken naar het proces-schema met de verschillende rollen en verantwoordelijkheden. Het nieuwe processchema Woo wordt in het voorjaar van 2023 vastgesteld. De AB-stukken van de recreatieschappen worden actief openbaar gemaakt via de website (iBabs).
In 2022 heeft een extern bureau, als onderdeel van een rapportage voor de verbetering van de informatiehuishouding, een advies uitgebracht over de Woo. Hier wordt in 2023 een vervolg aan gegeven. Denk daarbij aan het inventariseren van werkprocessen en de gegevensstromen die deze werkprocessen opleveren. Ook zullen de applicaties (databronnen) in beeld gebracht worden. Aan de (persoons)gegevens worden per werkproces bewaartermijnen gekoppeld. Bij de laatste activiteit is het advies van de functionaris voor de gegevensbescherming belangrijk. Met proceseigenaren zal vervolgens een keuze gemaakt worden voor de toe te passen ordening waarmee we beter kunnen voldoen aan de Woo.

Archiveren

In 2023 hebben alle schappen een archiefverordening en een besluit informatiebeheer vastgesteld. Deze beleidsstukken bevatten regels en richtlijnen voor de zorg en het beheer van informatie. Door het informatiebeheer op orde te hebben wordt een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering mogelijk gemaakt, kent het recreatieschap haar eigen rechtspositie en die van anderen, is het mogelijk verantwoording af te leggen voor het handelen en kan de blijvende bewaring van cultuurhistorische informatie worden gegarandeerd. Ook zijn in 2023 analoge archiefbescheiden overgedragen aan de archiefbewaarplaats van het Noord-Hollands archief in Haarlem:

- Archiefbescheiden van Landschap Waterland en de bestuurscommissie Groengebied Purmerland over de periode 1999-2008
- Archiefbescheiden van Recreatieschap het Twiske over de periode 1999-2008

Informatie over Woo-verzoeken 2023

In 2023 zijn vier Woo-verzoeken behandeld. De eerste twee WOO verzoek betroffen een vervolg op het WOO verzoek betreft het Ecologische beheerplan Het Twiske welke in 2022 is afgehandeld. In beide verzoeken werd gevraagd naar verdere informatie over het Ecologische beheerplan en correspondenties omtrent het plan. Het eerste verzoek werd wegens een veronderstelde verkeerde adressering weer ingetrokken waarna het verzoek een tweede keer werd ingediend. Op dit WOO-verzoek is 4 januari 2024 besloten.

Het tweede verzoek betrof de contractering van het LenteKabinet en correspondentie rond het vogelmonitoringsonderzoek. Dit verzoek is nog niet afgehandeld. Het laatste verzoek betrof ook het Lente Kabinet. Dit verzoek is in 2023 afgehandeld.

E. Grondbeleid

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

Oppervlaktes en hoeveelheden		
Gronden		
Beleidsgebied gemeenschappelijke regeling	729,1	hectare
Oppervlakte in erfpacht gekregen van Staatsbosbeheer	721,9	hectare
waarvan: in eigen beheer	425,49	hectare
contractueel uitgegeven	305,6	hectare
Aantal contracten gronden	36	
Gebouwen		
Aantal gebouwen	17	
waarvan: in eigen beheer	17	
contractueel uitgegeven	6	
potentieel af te stoten	1	

Gebouwen in eigendom

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft 17 gebouwen in eigen beheer waarvan 11 openbare toiletgebouwen waarvan veel toe zijn aan groot onderhoud. Dit valt binnen het Meerjarig onderhoudsplan. Verder bezig het recreatieschap de volgende 6 andersoortige gebouwen:

- (zorg)boerderij uitgegeven voor zorg-ontwikkeling;
- Kiosk (verhuurd);
- Strandpaviljoen voor horeca (verhuurd);
- Beheerkantoor voor eigen personeel met opslagloods en garage ernaast;
- Molen, uitgegeven in combinatie met dienstwoning aan molenaar;
- Bijenstal.

Gronden in eigendom en uitgegeven

Twiske-Waterland heeft gronden van de gemeente Amsterdam en Staatsbosbeheer in erfpacht. Hier lopen twee erfpachtcontracten van Staatsbosbeheer die expireren in 2049. Strategische doelen waarbij altijd rekening wordt gehouden binnen gronduitgifte zijn meer biodiversiteit, betere spreiding van recreanten en een breder recreatief aanbod. Gronden in ondererfpacht worden bij voorkeur voor langere periodes uitgegeven, tenzij dit vanuit gewenste ontwikkelingen in het gebied die voortvloeien uit het ambitietraject onwenselijk is. Alle gronduitgiftes zijn digitaal op kaart verwerkt in het beheersysteem GeoVisia en van alle contracten is een digitaal archief.

Voor ontwikkelingen waarbij externe financiering nodig is, is een looptijd van het ondererfpacht van ten minste 30 jaar wenselijk. Het recreatieschap kan momenteel alleen contracten sluiten met de resterende looptijd van 28 jaar. Er is op hoofdlijnen overeenstemming bereikt met Staatsbosbeheer over de gezamenlijke

verantwoordelijkheid voor de groene recreatiegebieden in MRA en het lopende erfpacht in bijzonder.

De basis afspraken zijn in mei 2022 ter besluitvorming aan het bestuur van het recreatieschappen voorgelegd. Er is overeenstemming over de looptijd (60 jaar). Er is nog geen overeenstemming bereikt over het verlengingsrecht (en het inroepen daarvan). Dit wordt verder uitgewerkt in het concept erfpachtcontract. Deze zal met de bijbehorende (concept) publieke samenwerkingsovereenkomst tussen Staatsbosbeheer en de drie betrokken recreatieschappen in de eerste helft van 2024 aan het bestuur zal worden voorgelegd. In de tussentijd wordt door Staatsbosbeheer en de recreatieschappen gezamenlijk gewerkt aan het oplossen van kadastrale issues, waarmee het laten passeren van de nieuwe erfpachtaktes door de notaris naar verwachting in de loop van 2025 kan plaatsvinden.

Natuurlijk beheer: Natura 2000

Bijna alle gronden waarover het recreatieschap beheer voert, maken deel uit van het Natura 2000 Netwerk. Beheer is daarom mede afgestemd op de bescherming van doelsoorten, genoemd in het beheerplan Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske. Dat beheerplan werd in 2022 geactualiseerd. De volgelrichtlijn, met dit beheerplan uitgewerkt voor het Twiske, legt beperkingen op voor het gebruik van de gronden.

Commerciële activiteiten

Om voldoende baten te halen uit de gronden zijn sommige percelen voor commerciële activiteiten of bewoning uitgegeven. Bij Recreatieschap Twiske-Waterland is nog geen sprake van een vastgesteld grondprijzenbeleid. Wel wordt aangesloten bij marktconforme prijzen in de regio. Er is sprake van actief accountmanagement en contracten worden regelmatig herzien of gecontroleerd op oneigenlijk gebruik.

Baten uit commerciële activiteiten	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023
Baten uit (erf)pachten	158.891	150.547
Baten uit verhuren	75.466	68.517

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelstellingen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities. De ambtelijke organisaties hebben ook in 2023 goed samengewerkt met de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling, wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. Voor 2023 was de index 5,17%.

Participant	Bijdragen-verdeling 2023	Bijdrage in 2022	Bijdrage in 2023
Provincie Noord-Holland	56,04%	1.437.340	1.511.651
Gemeente Amsterdam	23,56%	604.287	635.528
Gemeente Edam-Volendam	1,33%	34.114	35.877
Gemeente Landsmeer	1,62%	41.628	43.780
Gemeente Oostzaan	0,66%	16.996	17.875
Gemeente Purmerend	6,96%	178.528	187.757
Gemeente Waterland	0,65%	16.634	17.494
Gemeente Wormerland	0,61%	15.576	16.383
Gemeente Zaanstad	8,57%	219.736	231.098
Totaal	**100,00%**	**2.564.839**	**2.697.443**

Informeren van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf geeft de informatie weer, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf ‘Verbonden partijen’.

Naam verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Vestigingsplaats	Oostzaan
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiging	• Provincie Noord-Holland: gedeputeerde E. Rommel • Gemeente Amsterdam: Mevrouw Y. El Ksaihi • Gemeente Edam-Volendam: De heer D. Dijkshoorn • Gemeente Landsmeer: Mevrouw J. van Boeijen • Gemeente Oostzaan: De heer E. Taams • Gemeente Purmerend: De heer M.T.A. Hegger • Gemeente Waterland: De heer R. Wolters • Gemeente Wormerland: De heer J. Schalkwijk • Gemeente Zaanstad: De heer W. Breunesse
Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Het besturen en beheren van recreatiegebieden. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het

Naam verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
	realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Activiteiten	Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van recreatiegebieden uit, conform de doelen van de gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)	Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten: 1. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; 2. Beheren en in stand houden routenetwerken en boerenlandpaden; 3. Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
Beleidsvoornemens 2022-2025 (BBV 15, 1a)	Uitvoeren projecten van het in 2022 vastgestelde geupdate uitvoeringsprogramma bij het ambitiedocument.
(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van het jaarlijkse exploitatietekort zijn de participanten verantwoordelijk: • Provincie Noord-Holland 56,04% • Gemeente Amsterdam 23,56% • Gemeente Zaanstad 8,57%

Naam verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
	• Gemeente Purmerend 6,96% • Gemeente Landsmeer 1,62% • Gemeente Edam-Volendam 1,33% • Gemeente Oostzaan 0,66% • Gemeente Waterland 0,65% • Gemeente Wormerland 0,61%
Bestuurlijk belang	Stemgewicht
Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kan Provinciale Staten/ de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennisnemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.
Eigen vermogen	31-12-2019 € 4.899.612 31-12-2020 € 4.971.199 31-12-2021 € 5.091.543 31-12-2022 € 5.232.582 31-12-2023 € 5.203.785
Vreemd vermogen	31-12-2019 € 448.196 31-12-2020 € 571.889 31-12-2021 € 468.981 31-12-2022 € 615.681 31-12-2023 € 694.280

Naam verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Financieel resultaat voor bestemming	31-12-2019 € 133.635 31-12-2020 € 71.587 31-12-2021 € 120.345 31-12-2022 € 141.039 31-12-2023 € - 28.797
Website	https://www.twiske-waterland.nl/
Risicoprofiel	Laag
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (BBV 15, 2e)	1. Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziekte en plagen flora en fauna en (drugs)dumpingen; 2. Geen (grootschalige) evenementen (corona); 3. Vandalisme en nalatig recreantengedrag; 4. Erfpachtcontracten met Staatsbosbeheer; 5. Veranderende en verzwarende wet- en regelgeving; 6. Onzekerheid ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie; 7. Juridische procedures en reputatieschade overheidsorganisaties; 8. Kosten voor afhandeling WOO-verzoeken; 9. Betalingsachterstanden en/of faillissement van gebiedsondernemers; 10. Problemen bij invulling/bemensing gekwalificeerd personeel;

Naam verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
	11. Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen; 12. Continuïteit dienstverlening RNH; 13. Feitelijke uitwerking van het natura2000 beheer.
Beleidsverslag/ Ontwikkelingen In 2023 werden de volgende zaken uitgevoerd: • Het updaten van het uitvoeringsprogramma; • Het uitvoeren van meerjarig ecologisch onderzoek; • Het effectueren van een nieuwe governance structuur.	

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten
Specificatie is onderaan dit programma te vinden in de tabel “Overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2023”.

Resultaat reguliere werkzaamheden

Het saldo van de reguliere baten en lasten is € 34.187 positiever dan begroot.

REGULIER	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil
Lasten	3.466.956	3.246.295	220.660
Baten	3.697.878	3.443.030	254.848
Saldo	**230.922**	**196.735**	**34.187**

Resultaat incidentele werkzaamheden

Het saldo van de incidentele baten en lasten is € 246.971 positiever dan begroot.

INCIDENTEEL	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil
Lasten	588.349	788.298	-199.949
Baten	328.630	281.608	47.022
Saldo	**-259.719**	**-506.690**	**246.971**

Resultaat totaal 2023

Het saldo van de baten en lasten is in totaal € 281.158 positiever dan begroot door:

- Lagere kosten incidentele projecten (€ 230.000 positief). Deze kosten schuiven grotendeels door naar 2024;
- Minder inzet RNH voor reguliere werkzaamheden (€ 26.000 positief);
- Hogere baten door rente (€ 175.000 positief);
- Hogere parkeeropbrengsten (€ 63.000 positief);
- Hogere opbrengsten hout, huur en pacht (€ 26.000 positief);
- Tegemoetkoming in de kosten groene boa’s (€21.000 positief);
- Extra dotatie voorziening groot onderhoud i.v.m. 4 bruggen de Vennen (€ 260.000 negatief).

TOTAAL	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil
Lasten	4.055.305	4.034.593	20.711
Baten	4.026.508	3.724.638	301.870
Saldo	**-28.797**	**-309.955**	**281.158**

Bovenstaande drie tabellen worden op de volgende pagina’s in uitgebreide vorm weergegeven, met specificatie van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd, en een specificatie van de structurele/ reguliere en incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Gebeurtenissen na balansdatum

Tussen het boekjaar waar de jaarstukken betrekking op hebben en het moment van de accountantscontrole, kunnen gebeurtenissen plaatsvinden die relevant zijn om een verantwoord oordeel te kunnen vormen over de financiële positie en over de baten en de lasten.
Zie bijlage III ⇗ voor een verdere uitwerking van de gebeurtenissen na balansdatum.
Het overzicht van baten en lasten en de balans worden vastgesteld met inachtneming deze gebeurtenissen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 25 mei 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 129.249.

Bevinding

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Er zijn geen afwijkingen vastgesteld boven genoemde grens van € 129.249.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2023

	Jaarrekening 2023			Begroting na wijziging 2023			Begroting voor wijziging 2023		
Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	276.045	63.033,78	-213.012	533.318	65.169	-468.149	337.141	79.548	-257.593
2. Beheer en onderhoud	2.946.398	1.050.016	-1.896.382	2.698.554	942.027	-1.756.527	2.337.088	760.429	-1.576.658
3. Veiligheid en toezicht	291.508	21.157,00	-270.351	271.243	-	-271.243	262.450	-	-262.450
4. Bestuur en ondersteuning exclusief overhead	120.133	-	-120.133	115.046	-	-115.046	82.922	-	-82.922
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves en heffing vennootschapsbelasting	2.253	2.892.300	2.890.047	1.892	2.717.442	2.715.550	1.839	2.697.442	2.695.603
Overhead	418.967	-	-418.967	414.540	-	-414.540	395.211	-	-395.211
Heffing vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**4.055.305**	**4.026.508**	**-28.797**	**4.034.593**	**3.724.638**	**-309.955**	**3.416.651**	**3.537.419**	**120.769**
Resultaatbestemming (mutaties reserves)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Algemene reserve	832.008	-832.177	-169	-	-572.177	-572.177	-	-100.890	-100.890
Bestemmingsreserve investeringen	-	-6.282	-6.282	-	-	-			-
Bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-	-	-	-			-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	-	-216.998	-216.998	-	-	-			-
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	70.000	-	70.000	70.000	-	70.000	70.000		70.000
Bestemmingsreserve egalisatie	203.708	-79.056	124.652	203.708	-11.486	192.222	166.725	-15.066	151.659
Totaal mutaties reserves	**1.105.716**	**-1.134.513**	**-28.797**	**273.708**	**-583.663**	**-309.955**	**236.725**	**-115.956**	**120.769**

Gerealiseerd resultaat			-			-			-

Voor verdere toelichting bij de cijfers van de jaarrekening 2023: zie de programmaverantwoording in het jaarverslag↗.

- De kosten van de overhead zijn opgenomen in programma 4.
- Het bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting is opgenomen in programma 5.

De cijfers van de begroting na wijziging 2023 zijn verantwoord in het besluit van het algemeen bestuur op 14 juli 2023.

De cijfers van de begroting voor wijziging 2023 zijn vastgelegd in het besluit van het algemeen bestuur op 6 juli 2022.

Onvoorzien

Het recreatieschap had geen kosten ‘onvoorzien’ begroot.

WNT-verantwoording

De informatie van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector is opgenomen in bijlage VI ↗.

Balans

Onderstaand volgt de balans per 31 december 2023, een overzicht van de waarderingsgrondslagen en de toelichting op de balans.

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	117.116	-
Investeringen met een economisch nut	305.378	297.842
Subtotaal materiële vaste activa	*422.494*	*297.842*
Financiële vaste activa		
Subtotaal financiële vaste activa	-	-
TOTAAL VASTE ACTIVA	***422.494***	***297.842***
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen en overlopende activa		
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	133.526	23.778
Overige nog te ontvangen bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	102.953	35.125
Overige vorderingen	34.575	27.311
Subtotaal vorderingen en overlopende activa	*271.054*	*86.214*
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd korter dan een jaar	5.172.821	5.435.279
Subtotaal uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar	*5.172.821*	*5.435.279*
Liquide middelen		
ING bank	31.559	28.765
Kas	137	163
Subtotaal liquide middelen	*31.696*	*28.928*
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	***5.475.571***	***5.550.421***
TOTAAL-GENERAAL ACTIVA	**5.898.066**	**5.848.263**

PASSIVA	31-12-2023	31-12-2022
VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	3.312.560	3.312.729
Bestemmingsreserve investeringen	-	6.282
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	18.483	18.483
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	-	216.998
Bestemmingsreserve Markermeerdijken	1.525.247	1.455.247
Bestemmingsreserve egalisatie	347.494	222.842
Gerealiseerd resultaat	-	-
Subtotaal eigen vermogen	*5.203.785*	*5.232.582*
Voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	411.749	154.575
Subtotaal voorzieningen	*411.749*	*154.575*
Vaste schulden met een rente typische looptijd van een jaar of langer		
Subtotaal schulden op lange termijn	-	-
TOTAAL VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN	***5.615.534***	***5.387.157***
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan een jaar		
Overige schulden	198.414	161.860
Subtotaal netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan een jaar	*198.414*	*161.860*
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend boekjaar tot betaling komen	39.974	97.169
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	44.144	202.075
Subtotaal overlopende passiva	*84.118*	*299.245*
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	***282.532***	***461.105***
TOTAAL-GENERAAL PASSIVA	**5.898.066**	**5.848.263**

Waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs. Subsidies en bijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De materiële activa worden onderverdeeld in:

- Activa met een economisch nut en
- Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Voorwaarde voor het activeren van materiële vaste activa is een minimale gebruiksduur van drie jaar, waarvoor een ondergrens geldt van:

- € 10.000 voor activa met economisch nut
- € 50.000 voor activa met maatschappelijk nut

Investeringen worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur wordt afgeschreven. De afschrijvingen vinden plaats volgens het lineaire systeem, dus in gelijke jaarlijkse termijnen en startend op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. De tabel met afschrijvingstermijnen is hieronder weergegeven.

Vaste activa	Afschrijvingsperiode in jaren	Toelichting
Materiële vaste activa		
Gronden / terreinen	N.v.t.	Geen afschrijving
Gebouwen / werkplaats	40	
Verbouwingen	10	
Vervoermiddelen	5	
Machines	5	
Werktuigen	10	
Ponten	20	
Overige vaartuigen	10	
Kunstwerken		
Bruggen van beton	40	
Bruggen van staal	40	
Bruggen van hout	30	
Tunnels	60	
Beschoeiing	30	
Gemalen	40	
Gebiedsontwikkelingen	30	
Openbare toiletgebouwen	30	
Terreinmeubilair	5	
Rioleringspompen	20	

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de nominale waarde.

Vlottende activa

De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en - waar nodig – verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt jaarlijks het resultaat na bestemming toegevoegd respectievelijk onttrokken. Een deel van de renteopbrengst voortvloeiend uit de deposito en de zakelijke spaarrekeningen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Bestemmingsreserve investeringen

De bestemmingsreserve investeringen wordt voornamelijk ingezet voor ontwikkeling van het gebied door vernieuwing. Deze reserve is conform bestuursbesluit 2023ABTW03 opgeheven per 1 januari 2023.

Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos

Deze bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de uitgaven in verband met het beheer en onderhoud van de aanleg van ruiterpaden in het Purmerbos.

Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen

De bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen is gevormd ter dekking van de uitgaven ten behoeve van groot onderhoud in het werkgebied. Deze reserve is conform bestuursbesluit 2023ABTW03 opgeheven per 1 januari 2023.

Bestemmingsreserve Markermeerdijken

De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de uitgaven ten behoeve van de realisatie van de infrastructuur van de Markermeerdijken. Het algemeen bestuur heeft besloten vanaf 1 januari 2014 het saldo van de bestemmingsreserve op te hogen uit het resultaat van de jaarrekening, per jaar zal het algemeen bestuur besluiten over de hoogte van de toevoeging.

Bestemmingsreserve egalisatie

Deze reserve is ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven en dient in stand te worden gehouden ter dekking van de kapitaallasten in de exploitatie. Hierbij heeft geen terugwerkende kracht plaatsgevonden inzake investeringen vóór 1-1-2019 en daarnaast is er ook een begrenzing aan het vormen van de bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten voor zover er een (positieve) reserve is.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. Onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenramingen van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Overige balansposten

Alle overige balansposten zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bepaling van het resultaat

Het resultaat is bepaald op basis van de historische kostprijs. Baten en lasten worden toegerekend naar het jaar waarin zij gegenereerd worden.

Subsidies en bijdragen van derden

Ontvangsten inzake subsidies en bijdragen van derden voor de realisatie van specifieke projecten, en de daarmee samenhangende uitgaven, worden in de programmarekening verantwoord.

Toelichting op de balans

ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Netto investeringen tot boekjaar	-	42.383
Netto investeringen boekjaar	117.116	-
Desinvesteringen boekjaar	-	-42.383
	117.116	**-**
Afschrijvingen tot boekjaar	-	-
Afschrijvingen lopend boekjaar	-	-
Afschrijvingen desinvesteringen boekjaar	-	-
Boekwaarde per 31 december	**117.116**	**-**

Investeringen met een economisch nut	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Netto investeringen tot boekjaar	607.150	595.050
Netto investeringen boekjaar	18.250	12.100
Desinvesteringen boekjaar	-	-
	625.400	***607.150***
Afschrijvingen tot boekjaar	309.308	292.947
Afschrijvingen lopend boekjaar	10.714	16.361
Afschrijvingen desinvesteringen boekjaar	-	-
	320.022	***309.308***
Boekwaarde per 31 december	**305.378**	**297.842**

In 2023 zijn de volgende investeringen gedaan:

- Nieuwe damwand P4 - maatschappelijk nut
- Brug 33 Pikpotweg (voorbereiding) - maatschappelijk nut
- Uitbreiding kentekenherkenning - economisch nut

Deze investeringen zijn geactiveerd.
In bijlage II ⇗ is een specificatie van de materiële vaste activa opgenomen in de staat van geactiveerde investeringen tot en met 2023.

VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen en overlopende activa	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	**133.526**	**23.778**

Specificatie:	
Vooruitbetaalde kosten project landvasten	109.551
Vooruitbetaalde kosten betaald parkeren	13.139
Vooruitbetaalde gas, water en electra kosten	7.084
Divers	3.752
Totaal nog te betalen bedragen	**133.526**

Overige nog te ontvangen bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	**102.953**	**35.125**

Specificatie:	
Rente schatkistbankrekening 4e kwartaal 2023	58.244
Tegemoetkoming kosten groene boa's 2023	21.157
Subsidie project bosrevitalisering 2023	19.781
Divers	3.771

Totaal nog te betalen bedragen	**102.953**

Overige vorderingen	**34.575**	**27.311**
Specificatie:		
Provincie Noord-Holland	12.251	
Gemeente Oostzaan	6.937	
J. Mulder	5.948	
P. Klaasse Bos	4.289	
Overige debiteuren	5.149	
Totaal debiteuren	**34.575**	

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd korter dan een jaar	**5.172.821**	**5.435.279**

Rijksschatkist
Drempelbedrag 01-01-2023 t/m 31-12-2023: € 1.000.000

Vanaf 1 juli 2021 werd voor gemeenten (en provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen) met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen de drempel voor het verplicht schatkistbankieren verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen.

Het bedrag aan middelen per kwartaal dat buiten 's Rijksschatkist is gehouden:

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Buiten schatkist gehouden	37.328	29.480	29.502	31.696
Ruimte onder drempelbedrag	962.672	970.520	970.498	968.304
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Liquide middelen	**31-12-2023**	**31-12-2022**
ING bank r/c	25.561	22.815
ING bank zakelijke spaarrekening	5.998	5.951
Kas	137	163
Totaal liquide middelen	**31.696**	**28.928**

PASSIVA

VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN

Eigen vermogen

Algemene reserve	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Saldo per 1 januari	3.312.729	3.127.384
Bij: Dotatie vanuit bestemmingsreserve investeringen	6.282	-
Bij: Dotatie vanuit bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	
Bij: Overboeking vanuit bestemmingsreserve egalisatie	68.342	180.000
Bij: Saldo exploitatie	540.386	307.456
Af: Onttrekking conform begroting	-572.177	-290.010

Af: Overboeking naar voorziening groot onderhoud	-260.000	
Af: Overboeking naar bestemmingsreserve egalisatie	-	-12.100
Saldo per 31 december	**3.312.560**	**3.312.729**

In 2023 is conform begroting € 572.177 aan de algemene reserve onttrokken. Verder is conform bestuursbesluit 2023ABTW03 de bestemmingsreserve investeringen en de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen opgeheven en toegevoegd aan de algemene reserve. Vanuit de algemene reserve is conform het besluit € 260.000 overgeheveld naar voorziening groot onderhoud ten behoeve van de 4 wandelbruggen in de Vennen. Bovendien zien we een overboeking vanuit de bestemmingsreserve egalisatie van € 68.342. Dit heeft te maken met het goedkoper uitvallen van de nieuwe damwand P4 door een gunstige aanbesteding. Het resterende voordelige exploitatiesaldo van € 540.386 is ten slotte toegevoegd aan de algemene reserve.

Bestemmingsreserve investeringen	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Saldo per 1 januari	6.282	6.282
Bij: Saldo toevoeging	-	-
Af: Saldo onttrekking	-6.282	-
Saldo per 31 december	**-**	**6.282**

Conform bestuursbesluit 2023ABTW03 is bestemmingsreserve investeringen opgeheven.

Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Saldo per 1 januari	18.483	26.548
Bij: Storting	-	-
Af: Onderhoudskosten	-	-8.064
Saldo per 31 december	**18.483**	**18.483**

Geen mutaties in 2023.

Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	31-12-2023	31-12-2022
Saldo per 1 januari	216.998	216.998
Bij: Saldo toevoeging	-	-
Af: Saldo onttrekking	-216.998	-
Saldo per 31 december	**-**	**216.998**

Conform bestuursbesluit 2023ABTW03 is bestemmingsreserve investeringen opgeheven.

Bestemmingsreserve Markermeerdijken	31-12-2023	31-12-2022
Saldo per 1 januari	1.455.247	1.455.247
Bij: Storting	70.000	-
Af: Onderhoudskosten	-	-
Saldo per 31 december	**1.525.247**	**1.455.247**

Conform begroting is € 70.000 toegevoegd aan bestemmingsreserve Markermeerdijken.

Bestemmingsreserve egalisatie	31-12-2023	31-12-2022
Saldo per 1 januari	222.842	259.085
Bij: Dotatie conform begroting	203.708	137.617
Bij: Overboeking vanuit algemene reserve	-	12.100
Af: Overboeking naar algemene reserve	-68.342	-180.000
Af: Saldo afschrijvingslasten	-10.714	-5.960
Saldo per 31 december	**347.494**	**222.842**

In 2023 is conform begroting € 203.708 gedoteerd aan de bestemmingsreserve egalisatie. De werkelijk investeringslast was een stuk lager. Damwand P4 is gunstiger aanbesteed en is kostentechnisch lager omdat een deel van de houten damwand is omgevormd tot natuurlijke oeverbescherming wat de biodiversiteit bevorderd. Dat heeft ertoe geleid dat € 68.342 minder hoeft te worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve egalisatie. Dit gedeelte vloeit terug naar de algemene reserve. Tot slot zien we nog een onttrekking van € 10.714. Deze onttrekking heeft betrekking op de kapitaallasten van de loods, uitbreiding kentekenherkenning en de votex blazer.

Voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Saldo per 1 januari	154.575	162.775
Bij: Saldo toevoeging	368.000	345.000
Bij: Extra dotatie 4 bruggen de Vennen	260.000	-
Af: Saldo onttrekking	-370.827	-353.199
Saldo per 31 december	**411.749**	**154.575**

De onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen. De extra dotatie voorziening groot onderhoud heeft betrekking op 4 bruggen in de Vennen en is conform bestuursbesluit 2023ABTW03.

VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan een jaar	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Overige schulden	**198.414**	**161.860**

De overige schulden bestaan uit crediteuren. Deze zijn in onderstaande tabel gespecificeerd.

Specificatie:	
Recreatie Noord-Holland NV	120.951
Meijns Grondverzet & Groenvoorziening	40.109
Bilfinger	14.484
PWN Waterleidingsbedrijf	7.321
Overige crediteuren	15.550
Totaal crediteuren	**198.414**

Overlopende passiva	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend boekjaar tot betaling komen	**39.974**	**97.169**

Specificatie:	
Accountantskosten 2023	13.082
Advieskosten Recreatief Grid 2023	9.057
Kosten veerponten 2023	6.288
Belastingadvies 2023	5.022
Divers	6.525
Totaal nog te betalen bedragen	**39.974**

	31-12-2023	**31-12-2022**
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	**44.144**	**202.076**

Specificatie:	
Ontvangen subsidie project Landvasten	40.000
Ontvangen bijdragen project Recreatief Grid	4.144
Totaal vooruit ontvangen bedragen	**44.144**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als uitvoeringsorganisatie en opdrachtnemer voor het bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Meer informatie hierover staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Nr.	Lasten per taakveld	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil
0.1	Bestuur	120.133	115.046	5.087
0.4	Overhead	418.967	414.540	4.427
0.5	Treasury	2.253	1.892	361
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	291.508	271.243	20.265
2.1	Verkeer en vervoer	664.029	406.749	257.281
2.2	Parkeren	166.697	182.547	-15.849
3.1	Economische ontwikkeling	121.839	172.736	-50.897
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	135.698	117.594	18.104
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	208	-	208
3.4	Economische promotie	173.313	176.990	-3.678
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	35.165	41.988	-6.823
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	1.925.494	2.133.269	-207.775
	Totaal lasten	**4.055.305**	**4.034.593**	**20.711**

Nr.	Baten per taakveld	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil
0.1	Bestuur	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-
0.5	Treasury	194.853	20.000	174.853
0.8	Overige baten en lasten	2.697.448	2.697.442	5
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	28.797	309.955	-281.159
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	21.157	-	21.157
2.1	Verkeer en vervoer	-	-	-
2.2	Parkeren	468.076	411.524	56.552
3.1	Economische ontwikkeling	63.034	65.169	-2.135
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	235.497	220.064	15.433
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-
3.4	Economische promotie	-	-	-
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	79.664	85.000	-5.336
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	266.779	225.439	41.340
	Totaal baten	**4.055.304**	**4.034.593**	**20.711**

	Saldo van baten en lasten per taakveld	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil
	Totaal baten	4.055.304	4.034.593	20.711
	Totaal lasten	4.055.305	4.034.593	20.711
	Saldo	**-**	**-**	**-**

	Specificatie van taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil
	Provincie Noord-Holland	1.511.651	1.511.651	-
	Gemeente Amsterdam	635.528	635.528	-
	Gemeente Edam-Volendam	35.877	35.877	-
	Gemeente Landsmeer	43.780	43.780	-
	Gemeente Oostzaan	17.875	17.875	-
	Gemeente Purmerend	187.757	187.757	-
	Gemeente Waterland	17.494	17.494	-
	Gemeente Wormerland	16.383	16.383	-
	Gemeente Zaanstad	231.098	231.098	-
	Overige verrekeningen	5	-	5
	Totaal	**2.697.448**	**2.697.442**	**5**

Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Lasten per kostensoort	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil
Belastingen	-	-	-
Grond	-	-	-
Duurzame goederen	370.827	415.740	-44.914
Pachten	182	623	-442
Ingeleend personeel	1.586.742	1.688.745	-102.003
Huren	-	-	-
Overige goederen en diensten	1.827.414	1.963.847	-136.433
Rente en bankkosten	2.253	1.892	361
Mutatie voorzieningen	257.173	-47.740	304.914
Afschrijvingen	10.714	11.486	-772
Overige verrekeningen	-	-	-
Totaal lasten	**4.055.305**	**4.034.593**	**20.711**

Baten per kostensoort	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil
Grond	-	-	-
Huren	75.466	68.517	6.949
Leges en andere rechten	23.480	10.000	13.480
Overige goederen en diensten	547.740	496.524	51.216
Pachten	158.891	150.547	8.344
Participantenbijdragen	2.697.443	2.697.442	1
Rente baten	194.853	20.000	174.853
Overige verrekeningen	5	-	5
Subsidies en (project)bijdragen	328.630	281.608	47.022
Totaal baten	**4.026.508**	**3.724.638**	**301.870**

Saldo van baten en lasten per kostensoort	Jaarrekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Verschil
Totaal lasten	4.055.305	4.034.593	20.711
Totaal baten	4.026.508	3.724.638	301.870
Saldo	**-28.797**	**-309.955**	**281.158**

Overige gegevens

Samenstelling van het algemeen bestuur per 31 december 2023

- Gemeente Amsterdam - wethouder Y. el Ksaihi (voorzitter)
- Gemeente Edam-Volendam - wethouder D. Dijkshoorn
- Gemeente Landsmeer – wethouder J. van Boeijen
- Gemeente Oostzaan - wethouder E. Taams
- Gemeente Purmerend - wethouder M.T.A. Hegger
- Gemeente Waterland - wethouder R. Wolters
- Gemeente Wormerland - wethouder J. Schalkwijk, tijdelijk vervangen door R. Ossendorp
- Gemeente Zaanstad - wethouder W. Breunesse
- Provincie Noord-Holland - gedeputeerde E. Rommel

Controleverklaring

De controleverklaring van de accountant is op de onderstaande pagina’s ingevoegd.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten, lasten over 2023 als van de activa en passiva van Recreatieschap Twiske-Waterland op 31 december 2023, alsmede van de financiële rechtmatigheid met inachtneming van de verantwoordinggrens, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
- de balans per 31 december 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de rechtmatigheidsverantwoording over 2023;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld en overige bijlagen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (Wnt) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland.

Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 51.600. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V. is een onderdeel van IPA-ACON Holding B.V.
Henk Schijvensaarstraat 1 | Postbus 6222 | 2001 HE HAARLEM | 023 – 531 95 39 | info@ipa-acon.nl | www.ipa-acon.nl
KvK nr. 34081093 | Rabobank IBAN NL58 RABO 0330 0877 25

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS

Voor de Wnt verantwoording in de jaarrekening zijn de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol Wnt 2023. Daarbij houden wij mede rekening met afwijkingen en mogelijke afwijkingen die naar ons oordeel voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve reden materieel zijn, zoals bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn voorts met het Algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde fouten of onzekerheden boven de € 25.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of Wnt-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, eerste lid, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen, en diverse bijlagen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor het recreatieschap van toepassing zijnde vereisten in de wet en aan de Nederlandse standaard 720.

Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het Dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

C. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met artikel 58a van het BBV en artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet. Het Dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de hiervoor genoemde regelgeving. In dit kader is het Dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de

Nederlandse controlestandaarden en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO). Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het recreatieschap;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing Wnt. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader van Recreatieschap Twiske-Waterland, dat is vastgesteld door het Algemeen bestuur op 7 december 2022.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Dagelijks Bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid

waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de controleverordening Recreatieschap Twiske-Waterland dat is vastgesteld door het Algemeen bestuur op 7 december 2022, het Controleprotocol Wnt 2023, de ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
- dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.
- Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS

van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het Algemeen Bestuur hebben gecommuniceerd. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Haarlem, xx maart 2024
ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Vaststelling door het algemeen bestuur
Deze jaarrekening wordt/is vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland in de openbare vergadering van 4 juli 2024.

Voorzitter,

Mevrouw Y. El Ksaihi

Bijlagen

Bijlage I Investerings- en financieringsstaat over 2021

Bijlage II Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2021

Bijlage III Gebeurtenissen na balansdatum

Bijlage IV Risico-inventarisatie 2023

Bijlage V SiSa verantwoordingsinformatie 2021

Bijlage VI WNT-verantwoording

Bijlage I Investerings- en financieringsstaat over 2023

Nr	Omschrijving	Stand per 1-1-2023	Vermeerderingen 2023	Verminderingen 2023	Afschrijvingen 2023	Stand per 31-12-2023
	ACTIVA					
1	Onroerende en roerende bezittingen	297.842	135.366	-	10.714	422.494
2	Investeringsuitgaven die gedekt worden uit reserves	-	-	-	-	-
3	Financiële vaste activa	-	-	-	-	-
	Totaal activa	**297.842**	**135.366**	**-**	**10.714**	**422.494**
	PASSIVA					
1	Algemene reserve	3.312.729	832.008	-832.177	-	3.312.560
2	Bestemmingsreserve investeringen	6.282	-	-6.282		0
3	Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	18.483	-	-		18.483
4	Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	-	-216.998		-0
5	Bestemmingsreserve Markermeerdijken	1.455.247	70.000	-	-	1.525.247
6	Bestemmingsreserve egalisatie	222.842	203.708	-79.056	-	347.494
7**	Voorziening groot onderhoud	154.575	628.000	-370.827	-	411.749
8	Aangegane langlopende leningen	-	-	-		-
	Totaal passiva	**5.387.157**	**1.733.716**	**-1.505.340**	**-**	**5.615.534**
	Bruto werkkapitaal (totaal passiva – totaal activa)	**5.089.316**	**1.598.350**	**-1.505.340**	**-10.714**	**5.193.040**

	Omschrijving	Stand per 1-1-2023	Vermeerderingen 2023	Verminderingen 2023	Stand per 31-12-2023
7**	**Specificatie voorziening groot onderhoud**				
	verkeer & vervoer:				
	Categorie verhardingen	51.874	129.000	91.916	88.958
	Categorie civiele kunstwerken	25.726	394.000	181.440	238.286
		77.600	**523.000**	**273.355**	**327.245**
	openbaar groen en (openlucht)recreatie:				
	Categorie groen	9.780	12.000	12.667	9.114
	Categorie water, oevers en stranden	4.683	15.000	14.090	5.592
	Categorie terreinmeubilair	32.971	50.000	50.200	32.771
	Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	4.601	6.000	5.514	5.087
	Categorie gebouwen & materieel	24.941	22.000	15.000	31.941
		76.975	**105.000**	**97.471**	**84.504**
	Totaal	**154.575**	**628.000**	**370.827**	**411.749**

Bijlage II Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2023

Omschrijving	Jaar van inv.	Geactiv. t/m 2022	Investering	Desinvestering	Geactiv. t/m 2023	Termijn	Boekwaarde 1-1-2023	Afschr. t/m 2022	Afschr. 2023	Afschr. desinv. 2023	Boekwaarde 31-12-2023	Restwaarde
Investesteringen in maatschappelijk nut												
Beschoeiingen												
Damwand P4	2023	-	74.052	-	74.052		-	-	-	-	74.052	-
		-	**74.052**	**-**	**74.052**		**-**	**-**	**-**	**-**	**74.052**	**-**
Kunstwerken												
Brug 33 Pikpotweg	2023	-	43.064	-	43.064		-	-	-	-	43.064	-
		-	**43.064**	**-**	**43.064**		**-**	**-**	**-**	**-**	**43.064**	**-**
Investeringen maatschappelijk nut		**-**	**117.116**	**-**	**117.116**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**117.116**	**-**
Investeringen in economisch nut												
Gebouwen												
Fort aan de Neckerweg	2006	61.032	-	-	61.032	10	-	-61.032	-	-	-	-
Loods Noorderlaaik 1	2019	297.258	-	-	297.258	40	286.145	-11.113	-5.556	-	280.589	75.000
		358.290	**-**	**-**	**358.290**		**286.145**	**-72.145**	**-5.556**	**-**	**280.589**	**75.000**
Betaald Parkeren												
Overgang naar Pin	2014	40.950	-	-	40.950	5	-	-40.950	-	-	-	-
Vervangen camera's	2016	26.971	-	-	26.971	5	-	-26.971	-	-	-	-
Intercom parkeesysteem	2017	11.640	-	-	11.640	5	-	-11.640	-	-	-	-
Parkeer afhandelingssysteem	2017	99.200	-	-	99.200	5	-	-99.200	-	-	-	-
Uitbreiding kentekenherkenning	2023	-	18.250	-	18.250	5	-	-	-2.738	-	15.512	-
		178.761	**18.250**	**-**	**197.011**		**-**	**-178.761,00**	**-2.738**	**-**	**15.512**	**-**
Machines/gereedschap												
Votex B60 Blazer	2022	12.100	-	-	12.100	5	11.697	-403	-2.420	-	9.277	-
		12.100	**-**	**-**	**12.100**		**11.697**	**-403,34**	**-2.420**	**-**	**9.277**	**-**
Vervoermiddelen												
Suzuki 46-JBF-3	2009	25.751	-	-	25.751	5	-	-25.751	-	-	-	-
Mitsubishi L200 VV-638-S	2016	32.248	-	-	32.248	5	-	-32.248	-	-	-	-
		57.999	**-**	**-**	**57.999**		**-**	**-57.999**	**-**	**-**	**-**	**-**
Investeringen economisch nut		**607.150**	**18.250**	**-**	**625.400**	**-**	**297.842**	**-309.308**	**-10.714**	**-**	**305.378**	**75.000**
Totaal		**607.150**	**135.366**	**-**	**742.516**	**-**	**297.842**	**-309.308**	**-10.714**	**-**	**422.494**	**75.000**

Bijlage III Gebeurtenissen na balansdatum

Geen noemenswaardige gebeurtenissen.

Bijlage IV Risico-inventarisatie 2023

Recreatieschap Twiske-Waterland vindt het belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan de risico's, zoals ook wordt verplicht in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze nota geeft het noodzakelijke inzicht en wordt in de paragraaf weerstandsvermogen gebruikt en vergeleken met de beschikbare weerstandscapaciteit.
In een risicosessie begin 2024 zijn de risico's voor Twiske-Waterland in kaart gebracht. Hierbij zijn de risico's beschreven aan de hand van kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet. Op basis van deze uitkomsten zijn de risico's geplaatst in de hiernaast opgenomen matrix.

Voor sommige risico's is het moeilijk te duiden wat de kans en impact behelst. Hoewel deze risico's mee zijn genomen tijdens de risico-inventarisatie, is besloten deze niet op te nemen in de risico-matrix hiernaast vanwege de onzekere aard van deze risico's. Hierbij gaat het om risico's als gevolgen van oorlog en pandemieën.

Geïnventariseerde risico's
Begin 2024 zijn de risico's voor Recreatieschap Twiske-Waterland in kaart gebracht. Hieronder zijn de risico's benoemd:

1. Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziekte en plagen flora en fauna en (drugs)dumpingen;
2. Geen (grootschalige) evenementen;
3. Vandalisme en nalatig recreantengedrag;
4. Erfpachtcontracten met Staatsbosbeheer;
5. Veranderende en verzwarende wet- en regelgeving;
6. Onzekerheid ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie;
7. Juridische procedures en reputatieschade overheidsorganisaties;
8. Kosten voor afhandeling WOO-verzoeken;
9. Betalingsachterstanden en/of faillissement van gebiedsondernemers;
10. Problemen bij invulling/bemensing gekwalificeerd personeel;
11. Onrechtmatig accorderen en betalen van facturen;
12. Continuïteit dienstverlening RNH;
13. Feitelijke uitwerking van het natura2000 beheer.

Lage scores (groen gekleurd) geven kleine risico's weer. Deze behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge scores (roodgekleurd) geven grote risico's weer. Deze risico's zijn niet aanvaardbaar. Voor deze risico's moeten beheersmaatregelen worden getroffen. De vermenigvuldiging van de kansen met de financiële gevolgen leidt tot de positionering in de matrix.

Op basis van de kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet zijn de risico's geplaatst in de onderstaande matrix.

	Gevolg / impact		
Kans	1 = 0 – 100.000	2 = 100.000 - 300.000	3 = > 300.000
1 = < 10%	5, 10, 11	4	12
2 = 10 – 40 %	9	3, 7	
3 = > 40 %	8, 13	2, 6	1

Alleen de risico's met het grootste gevolg zijn in detail verder uitgewerkt. Het betreft de nummers 1, 2 en 6. De verdere uitwerking van deze risico's staat hieronder.

1. Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziektes en plagen, flora en fauna en (drugs)dumpingen

Dit betreffen risico's die ontstaan door overmacht. Zaken die hieronder gekwantificeerd worden zijn extreem weer, brand, (vogel)ziektes en plagen, flora en fauna en (drugs)dumpingen. Vanwege het ongrijpbare en meervoudige karakter van dit risico is dit voor het Twiske-Waterland een van de hoogst gekwalificeerde dreigingen.

<table>
<tr><td colspan="2">Risico/kans:
Extreem weer, brand, (vogel)ziektes en plagen, flora en fauna en (drugs)dumpingen.</td><td>Oorzaak:
Natuurrampen en ander van buiten afkomend onheil: storm- en brandschade, extreme droogte, (vogel)ziektes, plagen, invasieve exotische bedreigingen en (drugs)dumpingen.</td></tr>
<tr><td>Kans(cijfer): 3
> 40 %</td><td>Gevolg(cijfer): 3
300.000</td><td>Gevolg/impact:
▪ Extra kosten en personele inzet voor beveiligen, bestrijding en opruiming;
▪ Inzet derden voor bestrijding en opruiming;
▪ Bestrijden invasieve exoten;
▪ Droogte, hitte en/of stormschade;
▪ Oxidatie veengrond en bodemdaling
▪ Vergrote kans op verminderend zwemwaterkwaliteit;
▪ Uitstel of afstel uitvoering onderhoud, projecten of evenementen met mogelijke schadeclaims.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Beheersmaatregel:
▪ Kostenpost opnemen in exploitatie bij het aannemen van structurele vormen;
▪ Toekomstbestendigheid beheersplan updaten waar nodig;
▪ Niet toegankelijkheidsmaatregelen zoals zwem- en gebiedsverboden;
▪ Meer inzet op toezicht en handhaving;
▪ Beheerplan voor extreme weerssituaties;
▪ Communicatieplan bij risico's;
▪ € 150.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.</td></tr>
</table>

2: Geen (grootschalige) evenementen

Dit risico bestaat uit het scenario dat de geplande evenementen geen doorgang vinden. Vanwege verzwaarde regelgeving, het veranderende klimaat en het maatschappelijke vergrootglas waar evenementen momenteel onder liggen is de kans dat evenementen niet door kunnen gaan aanzienlijk.

<table>
<tr><td colspan="2">Risico/kans:
Het niet doorgaan van de jaarlijks geplande grootschalige evenementen in het recreatieschap.</td><td>Oorzaak:
Het organiseren van (grote) evenementen wordt steeds lastiger doordat er meer onzekerheid voor aannemers bestaat omtrent het organiseren. Klimaatveranderingen kunnen roet in het eten gooien en maatschappelijke kwesties kunnen gaan spelen waardoor een evenement toch niet door kan gaan, of de kosten voor het organiseren verhoogd worden. Hiernaast is het Twiske een naturaa2000 gebied wat het organiseren van evenementen kan belemmeren.</td></tr>
<tr><td>Kans(cijfer): 3
> 40 %</td><td>Gevolg(cijfer): 2
150.000</td><td>Gevolg/impact:
▪ Twiske-Waterland levert minder recreatieve diensten;
▪ Organisatoren zijn in steeds mindere mate bereid om evenementen te organiseren;
▪ Het schap mist een cruciale bindingsfactor met het jongere publiek;
▪ De maatschappelijke perceptie van het schap verslechterd;</td></tr>
</table>

		▪ Het schap mist cruciale inkomsten die ten gunste van het beheer en onderhoud zouden kunnen komen; ▪ Evenementen organisatoren en ondernemers komen in zwaar weer en voortbestaan is onzeker.
Beheersmaatregel: ▪ Compensatieregeling treffen voor alle getroffen actoren (incl. het recreatieschap); ▪ Verbinding zoeken met de maatschappij om met elkaar in gesprek te gaan over het beleid; ▪ Evenementen/activiteiten organiseren die passen binnen de mogelijke beperkingen. Dit kan ook inhouden dat met andere dan de huidige evenementenorganisatoren in zee wordt gegaan; ▪ *€ 75.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.*		

6: Onzekerheid over ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie

Dit risico bevat onzekerheid bij ontwikkelingsmogelijkheden in het recreatieschap. Door de groeiende betrokkenheid en het gestegen wantrouwen jegens de overheid komen overheidsontwikkelingen steeds meer onder het maatschappelijke vergrootglas te liggen. Wanneer ontwikkelingen meer aandacht op zich gericht krijgen zal dit invloed hebben op de lengte en uitkomst van het ontwikkelproces.

Risico/kans: Onzekerheid ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie		Oorzaak: Door de groeiende betrokkenheid en het gestegen wantrouwen jegens de overheid komen overheidsontwikkelingen steeds meer onder het maatschappelijke vergrootglas te liggen.
Kans(cijfer): **3** > 40 %	Gevolg(cijfer): **2** 150.000	Gevolg/impact: ▪ Vertraging bij ontwikkelingen;
		▪ Meer omgevingsmanagement; ▪ Geen ruimte voor ondernemers; ▪ Geen doorontwikkeling van het gebied wat kan zorgen voor extra kosten voor beheer en onderhoud; ▪ Onzeker bestaansrecht;
Beheersmaatregel: ▪ Bestuurlijk portefeuillehouder “ontwikkeling” benoemen; ▪ Stakeholders betrokken houden; ▪ Verbinding zoeken met de maatschappij om met elkaar in gesprek te gaan; ▪ Focus inbouwen bij het participatieproces van het uitvoeringsprogramma; ▪ Transparantie van het beleid en genomen beslissingen; ▪ *€ 75.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf.*		

Berekening gewenst weerstandsvermogen
De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 431.250, zoals uit onderstaande tabel blijkt. Bij deze berekening is rekening gehouden met de niet in detail uitgewerkte risico's.

Risico	Kans(factor)	Gewenst weerstandsvermogen
1: Overmacht Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziektes en plagen, flora en fauna en (drugs)dumpingen:	> 40% (0,50)	€ 150.000
2. Geen (grootschalige) evenementen	> 40% (0,50)	€ 75.000
6: Onzekerheid over ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie	> 40% (0,50)	€ 75.000
Overige risico's		€ 131.250
Totaal		€ 431.250

Het gewenste/ benodigde weerstandsvermogen wordt jaarlijks herzien, omdat de risico's en de omvang jaarlijks kunnen wijzigen. Gedurende het jaar wordt het bestuur geïnformeerd over belangrijke nieuwe risico's.

Bijlage V SiSa verantwoordingsinformatie 2023

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
LNV	L7B	**Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland**		Gebiedsnaam/nummer	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Totale besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting
		SiSa tussen medeoverheden		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/02*	*Aard controle R* *Indicator: L7B/03*	*Aard controle R* *Indicator: L7B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/05*	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/06*
			1	050869 Recreatieschap Twiske-Waterland	030007 Provincie Noord-Holland	€ 63.034	€ 177.196	Nee	
			2						
			10						
LNV	L16B	**Eenmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma Natuur**		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Naam uitvoeringsprogramma	Besteding (jaar T) per uitvoeringsprogramma	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per uitvoeringsprogramma	Cumulatieve besteding apparaatskosten (t/m jaar T) per uitvoeringsprogramma	Uitvoeringsprogramma volgens projectplan uitgevoerd (Ja/Nee)
		SiSa tussen medeoverheden		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/02*	*Aard controle R* *Indicator: L16B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/06*
			1	050869 Recreatieschap Twiske-Waterland	030007 Provincie Noord-Holland	€ 19.781	€ 19.781	€ 0	Ja
			2						
			100						
				Kopie uitvoeringsprogramma	Uitvoeringsprogramma afgerond (Ja/Nee)	Toelichting per uitvoeringsprogramma			
				Aard controle n.v.t. *Indicator: L16B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/09*			
			1	*030007 Provincie Noord-Holland*	Ja				
			2						
			100						

Bijlage VI WNT-verantwoording 2023

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Recreatieschap Twiske-Waterland van toepassing zijnde regelgeving: “het algemene WNT-maximum”.

In mei 2017 is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten om in het financieel verslaggevingsdocument de vermelding van iedere topfunctionaris van wie de bezoldiging €1.900 of minder per kalenderjaar bedraagt te wijzigen. In de jaarrekening kan volstaan worden met de naam en de functie.

De bestuurfuncties van het recreatieschap betreffen onbezoldigde functies.

Overzicht van de bestuurders over het verantwoordingsjaar 2023

- Gemeente Amsterdam - wethouder Y. El Ksaihi (voorzitter)
- Provincie Noord-Holland - gedeputeerde E. Rommel
- Gemeente Edam-Volendam - wethouder D. Dijkshoorn
- Gemeente Landsmeer – wethouder J. van Boeijen
- Gemeente Oostzaan - wethouder E. Taams
- Gemeente Purmerend - wethouder M.T.A. Hegger
- Gemeente Waterland - wethouder R. Wolters
- Gemeente Wormerland - wethouder J. Schalkwijk
- Gemeente Zaanstad - wethouder W. Breunesse

Uitbetaalde beëindigingsvergoeding 2023

Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen.

Rapportageverplichtingen overige functionarissen

Naast de hiernaast vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2023 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2023 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.